

Notat

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

UDKAST

Jord & Affald
J.nr. MST-7779-00105
Ref.: Pejoe, masmo, bpc
Den 4. april 2011

Klippekortmodel (årligt medlemskab)

Kort karakteristik

Kernen i modellen er, at virksomhederne melder sig til genbrugspladsen for et rullende år ad gangen. De får herved ret til at aflevere arter og mængder af erhvervsaffald svarende til en normal dansk husholdning. Dette fikses til en fast årlig mængde, der udmøntes i et antal klip, som hver virksomhed har adgang med. Der afregnes pr. besøg, og prisen sættes efter afleverede mængder pr. besøg ("klip").

Forudsætninger

- Pligt til at sikre, at virksomhederne har adgang til [mindst en genbrugsplads i kommunen/oplandet til et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i. Dette vil give kommunerne et vist spillerum til at etablere den service, der ønskes.]
- Ingen adgang pr. 1/1-12 for erhvervsvirksomheder fra fremmed kommune, da der mangler hjemmel.
- Affaldsproducent/-indehaver defineres i overensstemmelse med konklusionen i notatet "Definition af affaldsproducent – vurderet i forhold til affald frembragt ved håndværkeres og anlægsgartneres aktiviteter hos private".
- Administrationsudgifter beregnes og opgøres efter principperne i løsning 1 i Miljøstyrelsens notat "Affaldsgebyrer og administrationsgebyr" af 25. marts 2011.
- Der er ikke hjemmel til at indføre administrative bøder i sager, hvor der ikke tilmeldte virksomheder snyder. Miljøstyrelsen igangsætter en proces med henblik på at afklare, om det kan etableres og - i givet fald - hvordan og hvornår.

Tilmelding

Systemet vil indebære, at den enkelte virksomhed forud for -eller i tilknytning til- det første besøg på pladsen tilmelder sig genbrugspladsen.

Der kan være forskellige praktiske/tekniske løsninger på denne tilmelding. Der kan f.eks. etableres en central IT-løsning evt. i tilknytning til Affaldsregistret eller på anden måde, hvor tilmeldinger samles for hele landet. Selve tilmeldingen kan ske ved, at brugeren går ind på den pågældende hjemmeside og "hakker af", at man gerne vil være medlem, og i den forbindelse oplyser sit p-nummer (CVR) og sin hjemkommune. Eller det kan evt. ske via SMS, der sendes til den pågældende webportal, indeholdende oplysning om virksomhedens p-nummer/hjemkommune, hvorved tilmeldingen er sket. Herefter kan man modtage en kvittering pr. sms.

I forbindelse med tilmeldingen vil virksomhederne modtage en dokumentation.

Virksomhederne er tilmeldt for et år ad gangen. De kan tilmeldes på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af et år.

Kommentar [H1]: Hvad er normalt?

Kommentar [H2]: Svært at kontrollere. Begrænsningen bør holdes til bilstørrelse eventuelt suppleret med daglig begrænsninger fx. en maximal mængde pr. besøg.

Kommentar [H3]: Det er ok inden for oplandet i kommunalt fællesskab? Der bør arbejdes på at sikre hjemmel til at virksomheder må benytte genbrugspladser på tværs af kommunegrænser.

Kommentar [H4]: Kan en virksomhed tilmelde flere biler? Det vil der være behov for.

Kommentar [H5]: Der bør kun være adgang for virksomheder der er tilmeldt på forhånd. Hvad hvis de ansatte tilmelder virksomheden til genbrugspladsen, men ejeren ikke er enig - hvem skal så betale?

Kommentar [H6]: Er dette realistisk til 1/1-2012? Tænk på tidsplaner for affaldsregister, affaldsdatasystem mv.

Kommentar [H7]: Det betyder at prisberegningerne bliver på usikre skøn, det/de første år.

Formålet med tilmeldingen vil være at sikre en identifikation, som dels kan bruges ved betalingen, dels kan sikre, at man ved, hvem der er tilmeldt, og hvem der ikke er tilmeldt. Dette vil være nødvendigt i en kontrolsituation.

Forslaget om en statslig tilmeldeportal skal ses som et tilbud om en central løsning, så det undgås, at 98 kommuner hver især skal udvikle og drive et tilmeldesystem. [Arbejdsgruppen skal beslutte, om der ønskes en statslig ordning]

Begrænsninger

Adgangen til pladsen begrænses til køretøjer/trailere af en bestemt størrelse svarende til de begrænsninger, vi har i dag (køretøj max 3500 + største lovlige trailer). Derudover vil der være begrænsninger på farligt affald svarende [til i dag (200 kg/år)/en normal husholdning]

[Der sættes endvidere den begrænsning, at der alene må ske håndaflysning af de mængder, der bringes til genbrugspladsen. Dvs. der må ikke medbringes truck eller lign. på en stor lastbil, som placeres udenfor pladsen.]

Endelig skal der sættes en grænse på arter og mængder af affald, som den enkelte virksomhed må aflevere årligt. Sigtelinjen er "arter og mængder svarende til en normal husholdning".

Der er to veje at gå: Man kan enten fokusere på alene at begrænse den samlede årlige mængde udtrykt i et antal klip. Eller man kan gå den vej både at begrænse de årlige mængder og begrænse særlige arter, der har karakter af "produktionsaffald". Med "produktionsaffald" ville man så f.eks. forstå affald, der er opstået i tilknytning til virksomhedens aktiviteter i mængder der overstiger, hvad en normal husholdning frembringer

Med begrænsning både på årlige mængder og arter, vil det ikke være lovligt at bringe "produktionsaffaldet" til pladsen, hverken for tilmeldte eller ikke tilmeldte virksomheder.

Forskellen på de to veje kan illustreres med et eksempel. Hvis der sættes en grænse både på årlige mængder og særlige arter, vil frisøren ikke kunne bruge pladsen til sit hår-affald. Tilsvarende vil handlende, der kommer med betydelige mængder emballageaffald, ikke kunne bruge genbrugspladsen til dette affald. Hvis der derimod vælges en model, hvor der alene fokuseres på årlige mængder, vil begge disse virksomheder kunne anvende pladsen så langt, som de årlige mængdebegrænsninger giver mulighed for.

I bilag 1 findes et udkast til en regel, der er udtryk for en model, hvor der alene er begrænsning på årlige mængder.

[Arbejdsgruppen skal tage stilling til, om man ønsker begge begrænsninger eller kun en begrænsning på årlige mængder, indenfor hvilken virksomhederne kan bringe de arter til pladsen, som genbrugspladsen nu engang kan modtage].

Endvidere skal der, som et helt centralt element, tages stilling til, hvilke årlige mængder, der kan bringes til genbrugspladserne indenfor rammerne af denne model.

Med afsæt i 2010-rapporten¹ kan den årlige mængde for en gennemsnitshusholdning opgøres til 9,2 m³. Den største husholdning, der er registreret i rapporten, har bragt 42,7 m³ til genbrugspladsen.

¹ Rapporten "Erfaringer med genbrugsstationer efter den ændrede organisering 1. januar 2010", afsn. 2.4.

Kommentar [H8]: Unødvendig detailregulering.

Kommentar [H9]: Bør defineres forholdsvist bredt. Husholdninger er ikke ens, brugen varierer fra år til år og inden for et år alt efter aktiviteter.

Kommentar [H10]: Der skal ikke være to forskellige ting at kontrollere. Kontrollen om produktionsaffald er urelevant. Årlige mængder er svære at kontrollere. Det er mere operativt at kontrollere mængder pr. besøg og antal klip/besøg.

Kommentar [H11]: Reglen er administrativ tung. Det bør være op til den enkelte kommune at vurdere hvornår en virksomhed ikke længere kan købe klippekort.

Disse mængder kan overføres til antal "læs" på forskellige former for køretøjer. I vedlagte bilag 2 findes en opgørelse af årlige mængder husholdningsaffald bragt til genbrugspladser, samt en opgørelse af volumen for 4 forskellige typer af køretøjer. I tabellen opgøres nedenfor opgøres nøgletal fra bilag 1.

Mængder/ læs ved hhv. største og gennemsnitlig husholdning

Køretøj	Mængde pr. læs	Antal læs ved største hush. (42,7 m3 årligt)	Antal læs ved gns. hush. (9,2 m3 årligt)
Max tilladte køretøj (3500 kg) + trailer (lukket)	25, 5 m3	1,7	0,4 (0,8)
Max tilladt køretøj	17 m3	2,5	0,5 (1,0)
Personvogn + trailer	10,25 m3	4,2	0,9 (1,8)
Personvogn	1,75 m3	24,4	5,3 (10,6)

Der kan laves andre inddelinger, f.eks. dobbelt mængde af en gennemsnitlig husholdning (antallet af læs i denne løsning er anført i parentes i tabellen).

Arbejdsgruppen skal træffe afgørelse om årlig mængde [største husholdning (42,7 m3)/gennemsnitlig husholdning 9,2 m3]/dobbelt gennemsnitlig husholdning (18,4)/andet.

De årlige tilladte mængder skal omdannes til et antal årlige klip svarende til de forskellige læs, som kan bringes til pladsen alt efter hvilket køretøj, der anvendes. Der kan tages udgangspunkt i, at den største årlige mængde (42,7 m3) kan omdannes til ca. 25 læs med personvogn, idet et læs på en personvogn sættes til 1 klip. Herefter vil de større køretøjer tælle forholds-mæssigt flere klip, se herom nedenfor om betalingen.

Betaling

Betalingen bygges op omkring et klippekort. Der skal betales pr besøg, og klippet skal afspejle de mængder, der afleveres. Der opereres alene med to forekomster af affald. Farligt affald og resten. Det farlige affald (dog ikke affald omfattet af producentansvar) skilles fra og afleveres særskilt med henblik på kontrol af, om mængdegrænsen overholdes (svarende til i dag).

Herefter betales der klip svarende til afleverede mængder, hvor de enkelte klip har forskellige priser. Som det fremgår af bilag 1, opereres der med denne prisinddeling:

1. "Mindste læs" svarende til den mængde, der kan bringes til pladsen med en almindelig personvogn, tæller 1 klip.
2. "Lille læs" svarende til den mængde, der kan bringes til pladsen med en almindelig personvogn + trailer, tæller 5 klip.
3. "Mellem læs", svarende til den mængde, der kan bringes til pladsen med største lovlige køretøj (3500 kg), tæller 10 klip.
4. "Stort læs", svarende til det, der kan bringes til pladsen med største lovlige køretøj (3500 kg) + trailer, tæller 15 klip.

Det centrale i denne betalingsmodel er, at der ikke kræves afvejning, men at der opereres med inddelinger, der umiddelbart kan konstateres rent visuelt og ved at anvende objektive kriterier. Dette for at gøre besøget på pladsen så smidigt som muligt og kontrolarbejdet så let og "objektivt" som muligt: Hvilket køretøj er man kommet med, var der trailer på osv.?

Kommentar [H12]: En husholdning der selv bringer affald fra nedrivning/renovering kommer hurtigt med meget større mængder.

Kommentar [H13]: Umuligt at fastslå fornuftig vis.

Kommentar [H14]: Hvordan sikres at virksomheden klipper det rigtige antal? Ved kontrol? Så koster det meget tid til personale = dyrt.

Kommentar [H15]: Hvor mange klip kan virksomheden tilmelde sig med? Virksomheder med flere biler – må de tilmelde sig pr.bil?

Den årlige tilladte mængde kan udmøntes i hhv. 25, 10 eller 5 "mindste klip" alt efter, om der vælges en grænse svarende til max husholdning, dobbelt gennemsnitlig mængde eller gennemsnitlig mængde.

Selve betalingen kan ske på forskellig måde.

Variant 1 (den elektroniske)

Der kan laves en elektronisk løsning, hvor virksomheden anvender den ved tilmeldingen udleverede identifikation (stregkode, ID-nummer, magnetkort) i et særligt betalingsanlæg indrettet efter de samme principper, som vi kender det for P-anlæg. Virksomheden registrerer sig i betalingsanlægget og trykker på den knap, der svarer til det afleverede læs. Der skal være en god, pædagogisk vejledning på betalingsanlægget, der sikrer, at man forstår inddelingene.

Via online adgang imellem det centrale tilmeldesystem og betalingsanlægget på den enkelte genbrugsplads vil systemet styre antallet af klip indenfor en 12 måneders periode. Efter betjeningen af anlægget afsluttes der med en kvittering, og det vil samtidig fremgå, hvor mange klip, den pågældende virksomhed har tilbage af sit "årsabonnement". Når en virksomhed har brugt sit sidste klip indenfor en 12 måneders periode, vil brugeren blive afvist.

Variant 2 (den simple)

Som alternativ kan der vælges en mere simpel model, hvor der udstedes egentlige klippekort, som fås enten ved tilmeldingen eller ved henvendelse på pladsen. Betalingssystemet fungerer her således, at der på pladsen kan ske en registrering af besøget, og der skal kunne tælles klip i overensstemmelse med det afleverede affald, jf. systemet ovenfor (mindste, lille, mellem, stor).

Der sker ikke i denne variant nogen registrering af, hvem der har foretaget klippet, men af hensyn til kontrollen, skal det kunne dokumenteres, at der er klippet, og hvilket klip der er anvendt.

Formålet med den simple model vil primært være at undgå at skulle etablere et avanceret elektronisk betalingsanlæg og i stedet skabe en teknisk enkel og formentlig billigere løsning.

Der vil dog være en nogle udfordringer i denne model:

1. Der skal laves et system, så det sikres, at den enkelte virksomhed overholder de årlige begrænsninger. Det kan evt. styres på den måde, at den enkelte virksomhed får et årskort, og når det er brugt, kan der ikke opnås et nyt, før der er gået et år. Dette vil kræve registreringer i et tilmelderegister, og der skal findes et system, der kan tage højde for at man mister sit klippekort.
2. Hvis der ikke sker en registrering af den enkelte virksomhed i forbindelse med det enkelte besøg, vil der kunne opstå et marked for handel med klippekort.

Gebyrberegning/opkrævning

Priserne for hvert klip fremkommer ved, at kommunen opgør udgifterne til ordningen og fordeler dem på brugerne efter principperne i affaldsbekendtgørelsen. Der vil være tale om etableringsudgifter, løbende driftsudgifter, administrationsudgifter mv. Etableringsudgifter kan evt. strækkes over en lang årrække for at holde priserne nede. Der skal udregnes en pris pr. læs/klip. Prisen vil variere fra kommune til kommune, idet udgifterne vil være forskellige alt efter serviceniveau, antal virksomheder etc.

Kommentar [H16]: Betaling bør ske ved tilmelding. Man kan ikke få et klippekort førder er betalt.

Kommentar [H17]: Hvad er den miljømæssigt konsekvens af dette for virksomheder der ikke har mulighed (plads) til at have forskellige affaldsbeholdere stående? Fx den lille grønthandler i tæt bebyggelse

Kommentar [H18]: Harmonerer dette med rullende tilmelding?

[Hvis der etableres en variant med elektronisk betalingsanlæg, kan der nærliggende ske betaling/opkrævning direkte via dankort på stedet. Der kan også ske opkrævning på et senere tidspunkt ved udsendelse af en faktura.

Hvis den simple variant (2) vælges, skal der findes en opkrævning, der svarer godt til systemet. Der kan også her etableres mulighed for dankortbetaling eller (formentlig mere nærliggende i denne model) sendes opkrævninger ud efterfølgende i overensstemmelse med pladsens/kommunens registreringer af antallet af anvendte klip.]

Kontrol

Hvis både erhverv og private har adgang til pladsen, skal den være indrettet således, at brugeren ved ankomsten træffer et klart valg, når man kommer ind på pladsen: Er man husholdning eller erhverv. Formålet med dette er at gøre brugeren bevidst om, at der skal betales klip, hvis man afleverer erhvervsaffald for at styrke kontrol og håndhævelse af klippekortmodellen (brugeren kan ikke bare sige, at han ikke vidste bedre, når man finder ham inde på pladsen med erhvervsaffald).

Dette valg kan træffes på forskellig vis alt efter de praktiske forhold.

Hvis pladsen er indrettet således, at der er adgang for begge brugergrupper i den samme indgang, kan problemet løses ved at lave tydelige skilte, der viser, at der er to forskellige ordninger alt efter om man er privat eller erhverv.

Dette kan evt. understøttes af, at man tager en "brik", som man lægger i vinduet el.lign, hvor det står, at man er privat (hvis det er det valg man har truffet).

Ikke tilmeldte virksomheder, der via disse tiltag bliver opmærksomme på ordningen, skal via information på standen opfordres til at henvende sig til webportalen/personalet med henblik på tilmelding.

Hvis erhverv ikke har adgang på pladser, hvor private kan komme, skal det blot sikres med skiltning, at erhverv ikke må komme på pladsen, og de der gør det alligevel, har truffet et valg...

1) Kontrol af, om der er sket tilmelding

Private vil herefter aflevere affaldet som vanligt, og virksomheder må kun aflevere deres affald, hvis de er tilmeldt. For at sikre, at virksomheder der ikke er tilmeldte, ikke snyder deres erhvervsaffald ind som privat, skal der ske en kontrol af, hvad der afleveres på pladsen.

Kontrollen vil ske direkte i forlængelse af en regel med et indhold som f.eks. i § 39 a (se bilag 1), der strafsanktioneres. Det skal på denne baggrund kontrolleres, om private efter de foreliggende arter og mængder afleverer erhvervsaffald. Nogle gange vil det ligge klart allerede ved det første besøg, andre gange vil det først over tid kunne lægges til grund, at der er tale om erhvervsaffald.

I eksemplet med de mange poser med hår kan det vel uden videre konstateres allerede ved første besøg, at der ikke er tale om husholdningsaffald. Hvis man møder en person med betydelige mængder byggeaffald, kan man ved det første besøg måske hævde, at det vedkommendes eget køkken, der er blevet revet ned, men der vil være grænser for, hvor mange gange, man kan sige det.

Dette kontrolarbejde vil i det væsentligste kunne foretages af pladspersonalet i tilknytning til den eksisterende kontrol af aktiviteterne på pladsen (havner affaldet i rette container, kommer der sorte

Kommentar [H19]: Dankort betaling forudsætter at den konkrete medarbejder har prokura til at købe på dankort for virksomheden – er det almindelig praksis? Fakturaudsendelse vil medføre administrative omkostninger.

Kommentar [H20]: omstændigt

Kommentar [H21]: en ikke tilmeldt virksomhed bør afvises og informeres om hvor den kan tilmelde sig.

Kommentar [H22]: Det lægger op til kontrol af hver enkelt aflevering samt en registrering mhp. Senere opfølgning ifm yderligere besøg. Kan ikke håndteres administrativt.

Kommentar [H23]: Der er også private der river et helt hus ned og selv skiller sig af med affaldet over en længere periode.

plastsække ind, er bilen for stor etc.). Kontrolarbejdet kan understøttes af en simpel kameraovervågning.

Kommentar [H24]: Kræver at der afsættes tid til at se optagelserne igennem.

Personalet kan påtale forholdene, og herefter rapportere episoden til kommunen med henblik på egentlig håndhævelse. Personalet skal dog ikke foretage håndhævelsesopgaver, der har karakter af myndighedsarbejde, idet der ikke vil være hjemmel til dette. Disse opgaver må overlades til kommunen.

På grundlag af indrapporteringerne fra pladsen, vil kommunens tilsynsmedarbejdere foretage håndhævelse. Konstateringen af affaldets art og mængde på pladsen skal understøttes af oplysninger om den pågældendes erhverv, og en nærmere undersøgelse af, hvilken affaldsordning, den pågældende benytter. Hvis den person, der møder op med poserne af hår er frisør og ikke er tilmeldt genbrugspladsordningen, ligesom den pågældende heller ikke kan henvise til nogen anden affaldsordning, kan det formentlig lægges til grund, at der bliver snydt.

Kommentar [H25]: Husk proportionerne. Det drejer sig om 5 % af erhvervsaffaldet der håndteres vira genbrugspladserne.

Der kan blive tale om at give en indskærpelse om at holde sig væk eller melde sig til ordningen eller skride til politianmeldelse. Der vil kunne forventes en bøde i størrelsesordenen 2.000 – 5.000 kr.

Kommentar [H26]: Bødestørrelserne står ikke mål med administrationsudgifterne.

[Der skabes samtidig klar hjemmel til, at brugeren kommer til at betale for det affald, der måtte være blevet afleveret + evt. et tillægsgebyr for det ekstra administrative besvær, sagen giver anledning til.]

Det bemærkes, at der vil være en række tilfælde af snyd, der ikke kan konstateres. Hvis erhvervsvirksomheder møder op på pladser, hvor private har adgang, med beskedne mængder affald af en art, der godt kan hidrøre fra en normal husholdning, kan der ikke statueres snyd. Her kan der først statueres snyd, hvis der bliver tale om meget hyppige besøg.

Kommentar [H27]: Omfattende at skaffe beviser for dette. Kameraovervågning er ikke nok, det skal også bevises at alt affaldet og alle besøgene er erhvervsaffald.

2) Kontrol af de tilmeldte

Der er endvidere behov for at kontrollere, at de tilmeldte virksomheder ikke afleverer andet og mere end det, der betales for, herunder om der overhovedet betales.

Det forudsættes i den beskrevne betalingsmodel (både i variant 1 og variant 2), at brugeren selv sørger for korrekt betaling.

Kontrollen vil også her i første omgang kunne foretages af pladspersonalet. Allerede det at være synlig på pladsen, herunder især synlig ved betalingsstedet, kan have en effekt. Herudover kan personalet følge med i brugernes adfærd på pladsen med henblik på at kontrollere, om der overhovedet betales, og om det sker korrekt. Pladspersonalets observationer videregives til kommunens tilsynsmedarbejdere. Der kan tillige installeres kameraovervågning i tilknytning til betalingsstedet.

Såfremt der konstateres snyd, indleder kommunen en håndhævelsessag. Klare tilfælde af snyd forudsættes politianmeldt, og der kan forventes bøder i størrelsesordenen 2.000-5.000 kr.

Hvad angår kontrol af, om de årlige begrænsninger overholdes af den enkelte virksomhed afhænger det af, om der vælges variant 1 eller variant 2. I variant 1 (elektronisk løsning) kan det styres meget præcist, idet den enkelte virksomhed ikke får mulighed for at klippe igen, når anlægget har registreret, at virksomheden indenfor 12 mdr. er nået op på det tilladte antal klip. Der

kan altså ikke betales, og der modtages ikke nogen kvittering. Hvis affaldet alligevel afleveres, vil det være strafbart.

Data

[I denne model vil der formentlig komme begrænsede mængder erhvervsaffald til genbrugspladsen.

Det kan umiddelbart forekomme ude af proportioner, hvis man i denne situation forpligter genbrugspladserne til en dataindberetning svarende til de private (indsamlere, behandlere mv.)]

Kommentar [H28]: Enig. Der ligger i hele præmissen om at genbrugspladserne er til for aflevering af mindre mængder fra den enkelte brugere, at en dataindberetning er helt ude af proportioner. På Amagerforbrændings genbrugspladser er der knap 1 mio besøg der afleverer ca. 115 kg affald pr. gang.

Konsekvenser

Administrativt/økonomisk

Staten vil have udgifter til at udvikle, etablere og drive en tilmeldingsportal eller lign., forudsat at det er denne løsning, der ønskes. Der skal udvikles et egnet ID-system, hvorved brugeren kan dokumentere sit medlemskab. Den nærmere udformning afhænger af, om man vælger variant 1 (elektronisk) eller 2 (simpel) vedr. betalingssystemet. Hvis der vælges et elektronisk betalingsanlæg, skal den tilmeldte modtage et magnetkort, en strejkode, talkode eller lign. og der skal sikres et teknisk samspil imellem tilmeldingssystemet og den enkelte plads. Hvis der vælges en simpel løsning, skal man blot modtage sit klippekort, der så vil fungere som både dokumentation og betalingsmiddel.

Derudover skal der fra centralt hold udarbejdes en folder, der kort beskriver ordningen.

Hvis staten skal afholde udgifter til etablering og drift af en central portal vurderes dette umiddelbart at koste i størrelsesordenen 500.000 kr. i etablering og 25.000 kr. i løbende årlige udgifter. Der ikke i dag hjemmel i miljøbeskyttelsesloven til, at staten kan gebyrfinansiere denne udgift.

Derudover vil **kommunerne** have udgifter til etablering og drift af det nødvendige udstyr på pladsen. Det bemærkes, at de administrative og økonomiske konsekvenser i kommunerne afhænger noget af, hvor mange pladser kommunen vælger, at der skal være adgang for erhverv på.

Kommentar [H29]: Plus ekstraudgifter til yderligere kontrol på genbrugspladserne samt til tilsynsmedarbejderne.

Udgifter til etablering og drift fremgår af vedlagte tabel (bilag 3), der både viser tal pr. kommune (plads) og tal for hhv en elektronisk betalingsmodel og en simpel.

Det fremgår af regnearket, at klippekortmodellen ved en elektronisk betalingsmodel (med dankortbetaling) vil koste 75.204 kr. i etablering og 27.508 drift pr. kommune (1 plads pr. kommune), svarende til 7,87 mio. kr/2,72 mio. kr. på landsplan.

Hvis den simple betalingsmodel (uden dankortbetaling) vælges, vil det koste 45.673 kr. i etablering og 59.634 drift pr. kommune (en plads), svarende til 4,97 mio. kr/5,8 mio. kr. på landsplan. De forholdsmæssigt større driftsudgifter i den simple model skyldes, at det her forudsættes, at der skal sendes fakturaer.

Kommentar [H30]: Det koster 150 kr at sende en faktura – dvs. for 60.000 kr kan sendes 400 fakturaer pr kommune. Urealistisk få fakturaer.

Det bemærkes, at udgifterne bliver mindre, hvis der alene etableres en plads med adgang for erhverv i oplandet til et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i. Så vil antallet blive væsentligt lavere end 98.

Kommentar [H31]: Det vil ikke kunne lade sig gøre at drive én genbrugsplads tilhørende i Amagerforbrændings opland medmindre der sker et meget drastisk fald i antallet af erhvervsbesøg.

Der vil i klippekortmodellen være nogle administrative opgaver, der vil falde bort, idet der hverken skal behandles fritagelser eller laves årlige brugerundersøgelser.

Kontrollen vil være vanskelig. Som det fremgår, vil der være en række tilfælde af snyd, der ikke kan konstateres, idet der er tale om beskedne mængder affald af en art, der godt kan hidrøre fra en normal husholdning. Her kan der først statueres snyd, hvis der bliver tale om hyppige besøg.

Det bemærkes, at dele af kontrolarbejdet allerede eksisterer i dag, hvor kommunerne har behov for at sikre sig, at virksomheder der har fået fritagelse ikke anvender pladsen. Her har kommunen allerede i dag de samme udfordringer.

Der er i ovennævnte opgørelser af driftsudgifterne ikke indregnet udgifter til kontrol, og der er ikke indregnet udgifter til større omlægninger af de fysiske rammer på pladsen.

Udregning af gebyrer/priser pr. klip vil i første omgang skulle ske skønsmæssigt ud fra kommunens vurdering af det forventede antal. Herefter vil priserne finde sit leje.

For virksomhederne vil der være behov for på forhånd at have meldt sig til. Det skal kun ske forud for det første besøg, og det forudsættes at blive hurtigt og let. Via en teknisk løsning, kan dette evt. ske på stedet.

Virksomhederne, skal ligesom i dag, betale de samlede udgifter, jf. ovenfor, via gebyrerne.

Derudover vil der være behov for at betjene betalingsanlægget/klippekortsystemet. Alt efter de konkrete forhold på den enkelte plads, herunder især om både erhverv og private får adgang på samme plads og de fysiske rammer på den enkelte plads, vil der kunne opstå kø.

Endelig vil modellen medføre, at der alene kan afleveres begrænsede mængder affald på genbrugspladsen. Virksomheder, der har store mængder erhvervsaffald, vil ikke kunne benytte genbrugspladsen, og de skal bruge andre ordninger.

Visse typer virksomheder kan evt. komme i klemme her. Små handlende, restauranter, værksteder mv. i blandet bolig og erhverv, vil have svært ved at indgå private aftale, der forudsætter opsætning af containere mv. Det er der ofte ikke plads til, og der er ikke længere adgang til de kommunale indsamlingsordninger, idet det kildesorterede genanvendelige erhvervsaffald er markedsudsat.

For pladspersonalet vil der opstå nye kontrolelementer i forlængelse af den kontrol, der i forvejen foregår på pladsen. Herved kan der opstå flere konflikter imellem personale og brugere.

For borgerne vil der kunne opstå kontroller af, om der afleveres erhvervsaffald. Dette svarer dog til, at der i dag er virksomheder, der har fået fritagelse, hvorfor der også i dag er grundlag for blandt private at kontrollere, om der sker snyd. Derudover vil de særlige regler om klippekort for virksomhederne kunne skabe en mere besværlig afvikling af det enkelte besøg for de private, hvis der vælges en model, hvor både private og erhverv har adgang på samme plads.

Miljømæssige konsekvenser

Denne løsning vil gøre det tydeligt, hvad det enkelte besøg koster. Alt efter prisniveauet vil det evt. medføre en ændret brugeradfærd i forhold til genbrugspladsen. Hvis det bliver meget dyrt at aflevere affald på genbrugspladsen, kan andre løsninger blive mere attraktive, men det er svært på

Kommentar [H32]: Og omfattende efter det beskrevne

Kommentar [H33]: På genbrugspladser med mange daglige besøg (100 i timen eller mere), er det overordentlig vanskeligt at konstatere hvornår der er tale om hyppige besøg.

Kommentar [H34]: Ikke helt sammenligneligt. Det beskrevne system skal kontrollere art og mængde ift korrekt brug af klip.

Kommentar [H35]: Disse udgifter vil være væsentlige.

Kommentar [H36]: Det bliver meget vanskeligt at vurdere hvor stor kapacitet der skal planlægges til erhverv, og hvilket omfang økonomien i erhvervsaffald får.

forhånd at sige, om det er miljømæssigt bedre eller dårligere løsninger. Det afhænger helt af, hvorledes genbrugspladsen anvendes, og hvad alternativerne går ud på.

De små virksomheder nævnt ovenfor, kan dog give anledning til miljømæssige problemer, hvis der ikke er sikkerhed for, at der eksisterer et egnet tilbud til disse virksomheder.

Andre konsekvenser (ensartethed/konkurrencesituation, forureneren betaler mv.)

Med de foreslåede begrænsninger øges konkurrencesituationen betydeligt i mellem genbrugspladsen og private løsninger (vognmænd, indsamlingsvirksomheder, behandlingsanlæg mv.).

Der vil være en rimelig grad af overensstemmelse med forureneren betaler princippet, da der betales i overensstemmelse med de aflevere mængder.

Fordele og ulemper

Fordele

- God sammenhæng imellem brugen og betalingen
- Der skal ikke investeres i dyre vægte
- Der skal ikke ske afvejning af affaldet (evt. mange gange).
- Praktisk håndterbar og enkel
- Øger konkurrencesituationen

Ulemper

- Visse typer af virksomheder kan evt. komme i klemme
- Etablering af betalingssystem på pladsen
- Risiko for kødannelser på pladsen som følge af, at der skal træffes mange valg, betjenes systemer mv.
- Store administrative og kontrolmæssige udfordringer.
- Svært at kapacitetsplanlægge de første år
-

Kommentar [H37]: Virksomheder med små mængder af en specifik affaldsfraktion vil ikke aflevere dem på genbrugspladsen hvis det er dyrt og besværligt. Resultatet kan være mindre genanvendelse og/eller øget miljøbelastning. Fx ved en lille rest (der sjældns kommer på virksomheden) imprægneret træ og lidt gips i det brændbare affald.

Kommentar [H38]: Når det i dag kun er 5 % af erhvervsaffaldet der håndteres via genbrugspladserne er det begrænset hvor meget bedre konkurrencesituationen overhovedet kan blive.

Kommentar [H39]: Er det???

Miljøstyrelsen
Att.: Claus Torp
Strandgade 29
1401 København K

I/S Amagerforbrænding
Kraftværksvej 31
DK-2300 København S
CVR nr. DK 34208115

Tel +45 3268 9300
Fax +45 3268 9393
E-mail amfor@amfor.dk
www.amfor.dk

9. maj 2011
Sagsnr. 11/134
HEN/PRO

Overordnede bemærkning Miljøstyrelsens 2. udkast til rapport fra arbejdsgruppen om genbrugspladser

De kommunale medlemmer af affald danmark kan på det foreliggende grundlag ikke godkende det fremsendte udkast som udtryk for arbejdsgruppens afrapportering til forligskredsen.

Der mangler proportionalitet mellem bestræbelserne på at begrænse erhvervsaffaldet på genbrugspladserne og så den faktiske mængde på kun ca. 5 % af erhvervsaffaldsmængden.

Herunder mangler der en sandsynliggørelse af de private aktørers argument om at de kommunale genbrugspladser udgør en egentlig konkurrent til de private affaldsordninger, da der i arbejdsgruppen har været enighed om at der alene er tale om et omfang der kan opgøres til omkring 5 % af erhvervsaffaldet.

Det er endvidere vores vurdering at udkastet ikke opfylder kommissoriets for så vidt angår to væsentlige områder

- der mangler en valid beskrivelse af miljømæssige konsekvenser og
- der mangler beskrivelse af en smidig, administrerbar og holdbar tilmeldeordning.

De få bemærkninger der omhandler miljøspørgsmålet er for generiske og afspejler ikke et reelt forsøg på at afdække de miljømæssige konsekvenser af at gøre det mere besværligt for mindre erhvervsdrivende at bortskaffe affald på en miljørigtig måde.

De beskrevne ordninger er alle administrativt tunge, bureaukratiske og usmidige og afspejler grundlæggende en udstrakt hensyntagen til de få store erhvervsvirksomheders interesser på bekostning at mange mindre erhvervsdrivendes muligheder for at benytte

den lokale genbrugsplads til de 5% af erhvervsaffaldet der håndteres via de kommunale genbrugsstationer.

I tillæg til nærværende notat vedlægges en kommenteret version af rapporten med mere specifikke bemærkninger.

Endvidere skal det understreges, at den kommunale del af affald danmark fuldt ud kan tiltræde de af Renosam fremsendte bemærkninger til rapportudkastet.

Øvrige bemærkninger

Der mangler en tydeliggørelse af at kontrolproblemet ikke er løst – og at en løsning af kontrolproblemet er afgørende samt en forudsætning for at en tilmeldeordning kan indføres uden at det fører til fortsat/ øget krydssubsidiering.

Overordnet bærer beskrivelsen af hovedproblemstillinger og modeller meget præg af at være beskrivelser af forskellige mulige løsninger, uden at det diskuteres, hvorvidt løsningerne overhovedet er hensigtsmæssige eller realiserbare.

Der mangler en diskussion af hvilke principper, der skal være styrende for valget af løsninger og som de enkelte løsningsforslagene kan vurderes op imod.

Rapporten tager ikke stilling til det videre forløb op til den ønskede ikrafttræden af en ny tilmeldemodel pr. 1. januar 2012. Det bør indføres, hvilket tidsmæssige behov der vil være fx for at indføre et centralt nationalt tilmeldesystem eller for at etablere de nødvendige installationer på pladserne afhængigt af den valgte model.

Hvis fx et centralt tilmeldesystem skal være en forudsætning for, at en tilmeldemodel kan træde i kraft, er det helt urealistisk, at den nye genbrugspladsordning kommer til at virke fra 1. januar 2012.

Erhvervs-genbrugspladser

Der mangler en diskussion af forskelle mellem kommunerne med hensyn til deres muligheder for at indrette særskilte erhvervs-genbrugspladser.

Konkret er forholdene fx i de tætte byområder, at der i forvejen kun er én plads pr. kommune. Rapporten bør indeholde den konklusion, at det ikke er en gangbar model at forudsætte særskilt etablering af mindst én erhvervs-genbrugsplads i kommunerne for at diverse etableringsomkostninger til vægt m.v. ville kunne begrænses til denne ene plads.

Gebyrberegning/opkrævning

Det er ønsket, at der fremover skal være en tæt sammenhæng imellem brug af genbrugspladser og betaling herfor. I den sammenhæng, og særlig i forbindelse med en abonnementsmodel, bør det beskrives, hvordan man kan nuancere den nuværende fordelingsnøgle, så den bliver mere retvisende og retfærdig.

Helst bør det være op til den enkelte kommune, at fastlægge en fordelingsnøgle der stemmer overens med erhvervs brug af genbrugspladserne i den pågældende kommune.

Rapporten tager ikke stilling til, hvorvidt en betalingsmodel med dankort er realiserbar for virksomheder. Alternativ betaling efter fremsendelse af faktura bliver nævnt, uden at der tages stilling til de forholdsvis store administrative udgifter til udarbejdelse og udsendelse af fakturaer (150 kr.) for ikke at tale om etablering af rykkerprocedurer.

Venlig hilsen

I/S Amagerforbrænding

Peter Roulund

Rapport

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Jord & Affald
J.nr. MST-7779-00105
Ref. pejoe,bpc,masmo
Den

2. UDKAST

Rapport fra arbejdsgruppen om genbrugspladser

1. Indledning, baggrund og kommissorium

1. januar 2010 trådte nye regler i kraft, som gennemfører den politiske aftale om ny organisering af affaldssektoren. Reglerne omkring virksomhedernes adgang til genbrugspladsen og betalingen herfor var i løbet af 2010 genstand for stor kritik fra både virksomhedernes og kommunernes side.

I december 2010 besluttede forligskredsen bag den politiske aftale om ny organisering af affaldssektoren (fase 1) derfor, at den fremtidige løsning for virksomhedernes adgang til og betaling for genbrugspladsen skal være en tilmeldeordning. Forligskredsen besluttede endvidere, at Miljøstyrelsen skal invitere aktørerne på området (kommuner, affaldssektor og erhvervsliv) til drøftelser om det nærmere indhold af en fremtidig tilmeldeordning.

Formålet med arbejdsgruppen er at udarbejde det nærmere indhold af en smidig, administrerbar og holdbar tilmeldeordning. Arbejdsgruppen har herunder fået til opgave at opstille praktiske løsninger herunder systemer for tilmelding, adgangsforhold, kontrol, administration, indberetning af data mv. Arbejdsgruppen skal drøfte og udarbejde modeller for betalingen med afsæt i forligskredsens ønske om en mere direkte sammenhæng imellem benyttelsen af genbrugspladsen og betalingen, samt at der ikke skal betales nogen form for gebyr for genbrugspladsen, hvis man ikke er tilmeldt. Arbejdsgruppen skal overveje den konkrete udformning af to til tre forskellige modeller for virksomhedernes betaling herunder betaling efter art og mængde af det afleverede affald.

Arbejdsgruppen skal belyse miljømæssige, økonomiske og administrative konsekvenser.

Forligskredsen har anmodet miljøministeren om at invitere forligskredsen til drøftelse af et forslag til en tilmeldeordning, der fra 1. januar 2012 kan gælde i alle kommuner. Forligskredsen vil på baggrund af arbejdsgruppens afrapportering træffe beslutning om valg af model.

Arbejdsgruppen har arbejdet ud fra et kommissorium, som er godkendt af forligskredsen bag den politiske aftale om ny organisering af affaldssektoren (fase 1), se bilag x.

2. Sammenfatning

Arbejdsgruppen har afholdt 4 møder. De første møder har haft indledende og afklarende karakter, mens de to sidste har fokuseret på opstilling af konkrete modeller for en tilmeldeordning. Til at understøtte arbejdsgruppens belysninger og drøftelser har Miljøstyrelsen fået udarbejdet tre faglige rapporter, som er indgået i arbejdsgruppens arbejde herunder en rapport om udenlandske erfaringer med genbrugspladser, erfaringer fra kommuner der tidligere har haft en tilmeldeordning og kommunale erfaringer med genbrugspladsen i 2010. Dette materiale er indgået i arbejdsgruppens

Kommentar [hen1]: Forslagene virker ikke helt til at leve op til formål. Smidighed kan bestå i at detaljer mv. er op til de enkelte kommuner. – altså flere valg til kommunerne.

arbejde og er indarbejdet i notater, beskrivelser mv. fra Miljøstyrelsen. Aktørerne har derudover bidraget med kommentarer, notater mv.

Arbejdsgruppen har især beskæftiget sig med disse hovedproblemstillinger:

- Tilmeldingssystemer
- Begrænsninger i adgangen
- Betalingssystemer
- Opkrævning
- Kontrol
- Dataindberetning

De forskellige valg, der kan træffes vedr. hver af disse hovedproblemstillinger, er blevet systematisk belyst for så vidt angår konsekvenser for stat, kommuner, virksomheder, genbrugspladser, borgere, miljø og konkurrencesituationen på affaldsområdet.

Tre modeller til etablering af en tilmeldeordning

Arbejdsgruppen har opstillet tre forskellige modeller for en fremtidig tilmeldeordning:

En klippekortmodel, hvor virksomhederne betaler for deres affald med "klip", der afspejler mængden af det afleverede affald, uden at der sker en vejning af affaldet via en vægt.

En vægtmodel, hvor genbrugspladsen indrettes med vægte med henblik på, at virksomhederne betaler for de mængder (og evt. arter) af affald, som afleveres på genbrugspladsen. Affaldet vejes og virksomheden betaler herefter en pris pr. kg./ton.

En abonnementsmodel, hvor virksomhederne tilmelder sig for et år ad gangen. Der betales et årsgebyr efter en fordelingsnøgle, som vi kender det i dag (4 betalingskategorier) eller efter en anden fordelingsnøgle.

Alle tre modeller er belyst for så vidt angår administrative, økonomiske og miljømæssige konsekvenser som ønsket af forligskredsen

De tre modeller er beskrevet i kap. X. I bilag Y findes en oversigt over administrative og økonomiske konsekvenser samt fordele og ulemper ved de tre modeller.

Aktørernes synspunkter og anbefalinger

Der er ikke enighed i arbejdsgruppen om at anbefale en af modellerne. Det, der især skiller parterne ad, det er spørgsmålet om at begrænse virksomhedernes adgang til genbrugspladsen.

For KL, RenoSam og den offentlige del af Affaldsdanmark samt Håndværksrådet er udgangspunktet, at der næppe kommer det store antal tilmeldte virksomheder i den fremtidige ordning. Et naturligt leje ser for disse aktører til at være ca. 5% af de samlede mængder erhvervsaffald. Hovedfokus for disse parter er at bevare genbrugspladsen som en velfungerende ordning for 2,6 mio. private husstande, og til de forventeligt få tilmeldte virksomheder bør der ikke etableres en dyr og administrativt kompliceret model. Dette tilsiger efter disse aktørers opfattelse, at der ikke sættes mængdegrænser, idet dette vil forde en vanskelig kontrol. Af samme grund ønskes heller ikke betalings-systemer, der fordrer vægte, betalingsanlæg mv. på pladsen, der vil være dyrt i etablering, kræve

Kommentar [hen2]: Er ikke belyst særlig grundigt – det kan være relevant at sammenligne mere med situationen i dag hvor der ikke er diverse mængdegrænser

Kommentar [hen3]: Husk at dette er virkeligheden i dag – dvs. det gælder også når der ses på de private aktørers synspunkter.

kontrol og administration samt kunne skabe problemer med afviklingen af besøgene på genbrugspladserne. Skulle der blive behov for det, kan kommunerne skønsmæssigt begrænse virksomheders adgang.

På denne baggrund foreslår disse aktører en **abonnementsmodel**, der nærmere indrettes således:

Begrænsninger

- 1) Der ønskes som udgangspunkt ingen årlige begrænsninger, men kommunerne gives mulighed for konkret at beslutte en begrænsning (max. antal ture til visse virksomheder eller typer af virksomheder).
- 2) Begrænsning pr. besøg via køretøj som i dag + forbud imod trucks
- 3) Adgang til at aflevere affald over kommunegrænserne, og det anbefales, at der igangsættes den nødvendige proces med henblik på at etablere lovhjælp.

Tilmelding

Der peges på en central tilmeldeportal.

Betaling

Virksomhederne tilmelder sig for et år ad gangen. Der betales et årsgebyr, der differentieres efter en fordelingsnøgle i affaldsbekendtgørelsen, som afspejler den forventede brug. Der anvendes enten den eksisterende fordelingsnøgle eller en ændret, der i højere grad afspejler de faktiske forhold.

Kontrol

Disse aktører mener som udgangspunkt ikke, at det er muligt at kontrollere, om der kommer affald ind på pladsen fra virksomheder, der ikke er tilmeldt. Men for at give kommunerne de bedste muligheder for en hurtig og effektiv reaktion, hvis der bliver konstateret snyd, ønsker aktørerne adgang til at kommunerne kan give administrative bøder. Disse aktører foreslår derfor, at der igangsættes en proces med henblik på at skabe hjemmel til dette.

Dataindberetning

Disse aktører mener ikke, at der er behov for at pålægge genbrugspladserne at indberette affaldsdata på lige fod med private aktører (affaldsindsamlere, affaldsanlæg mv.).

Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, Dansk transport og Logistik samt den private del af Affalddanmark tager udgangspunkt i, at det ved den politiske aftale om genbrugspladserne i 2007 blev forudsat, at genbrugspladserne skulle tage imod affald fra virksomhederne, der i art og mængde svarer til en husholdning. Med den eksisterende genbrugspladsmodel er dette efter disse aktørers opfattelse ikke blevet indfriet, navnlig fordi der på genbrugspladsen kan afleveres i princippet ubegrænsede årlige mængder erhvervsaffald til en fast betaling, og begrænsningen på køretøjets størrelse har ikke været den regulator, som man havde forestillet sig.

For disse aktører er der herved skabt en ulige konkurrencesituation imellem genbrugspladsen og de private løsninger (affaldsindsamlere, affaldsanlæg mv.), idet genbrugspladsen ikke er underlagt samme krav om dataindberetning som de private, og fordi genbrugspladserne kan modtage affald, hvor brugeren pga. den faste fordelingsnøgle i affaldsbekendtgørelsen reelt ikke betaler for håndteringen af affaldet.

Kommentar [hen4]: Det ønskes, at der vurderes ulemper og fordele ved administrative bøder, ikke nødvendigvis at det indføres.

Det er derfor afgørende for disse aktører, at der sættes en årlig mængdebegrænsning, der sikrer, at den enkelte ikke virksomhed ikke afleverer mere affald, end det der nogenlunde svarer til en husholdning. I ton angives det som 1-2, højst 4 tons.

Hvis der sættes årlige grænser svarende hertil kan disse aktører som en pragmatisk løsning, gå bort fra den meget dyre vægtmodel og foreslå en **klippekortmodel** efter disse retningslinjer:

Begrænsninger

- 1) Begrænsede årlige mængder, sigtelinjen er mængder som en (evt. stor eller meget stor) husholdning svarende til 1-2 tons årligt, højst op til 4 tons årligt
- 2) Begrænsninger på køretøjer som i dag (max. 3500 kg + lovlig trailer)
- 3) Ingen adgang over kommunegrænser (som idag)

Tilmelding

Der peges på en central tilmeldeportal.

Betaling

Ved tilmeldingen betales evt. (et lavt) grundgebyr og virksomhederne får adgang til et årligt antal klip. Der ønskes differentiering af prisen (stort, lille, mellem klip).

Kontrol

Disse aktører mener, at kontrollen er afgørende, for at der ikke kommer affald til genbrugspladsen, som der ikke betales for. Disse aktører peger på, at der skal udføres stikprøvekontrol både af, om der kommer affald fra virksomheder, som ikke er tilmeldte, og det skal kontrolleres, at betalingsreglerne overholdes.

Disse aktører ønsker også en proces igangsat med henblik på, at kommunerne får mulighed for at give administrative bøder.

Dataindberetning

For disse aktører er spørgsmålet om dataindberetning afgørende. Det skal derfor pålægges genbrugspladserne at indberette til affaldsdatasystemet. Det kan ud fra en pragmatisk tilgang accepteres, at indberetningen sker i den tillempede form.

Håndværksrådet foreslår en model uden årlige begrænsninger, og denne aktør sigter også efter, at der fortsat kan komme affald til genbrugspladsen nogenlunde som i dag. For håndværksrådet er det derudover meget afgørende, at der etableres adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne. Det er ikke afgørende for håndværksrådet, om der bliver tale om en abonnementsmodel uden begrænsninger eller en klippekortmodel med et ubegrænset (eller meget højt) antal årlige klip.

3. Udvalgets sammensætning

Miljøstyrelsen har inviteret repræsentanter fra Dansk Industri, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Håndværksrådet, Dansk Transport og Logistik, KL, RenoSam og Affald Danmark til at deltage i arbejdsgruppen. Arbejdsgruppens sammensætning fremgår af bilag X.

Vicedirektør Claus Torp, Miljøstyrelsen, har været formand for gruppen og Miljøstyrelsen, har fungeret som sekretariat.

Arbejdsgruppen har holdt 4 møder (28. februar, 17. marts 2011, 30. marts 2011, 13. april 2011).

4. Arbejdsgruppens arbejdsform og rapportering

Kommissoriet og det baggrundsnotat, som blev sendt ud forud for første møde i arbejdsgruppen, har været afsættet for arbejdsgruppens arbejde. Aktørerne har haft forskellige tilgange til, hvordan arbejdsgruppen skulle tilrettelægge arbejdet. Som afslutning på første møde blev det aftalt, at der indledes med brede sonderinger og beskrivelser af mulige løsninger og konsekvenser heraf, hvorefter arbejdsgruppen på de sidste to møder vil fokusere på konkrete modeller.

Arbejdsgruppen har afholdt 4 møder. Miljøstyrelsen har forud for hvert møde fremsendt notater til brug for drøftelser i arbejdsgruppen, som arbejdsgruppens øvrige medlemmer har kommenteret mundtligt og skriftligt. En række aktører har endvidere fremsendt forslag og notater om modeller, fakta, principper mv.

Følgende notater er udarbejdet af Miljøstyrelsen¹:

- Notat om hovedproblemstillinger i tilknytning til valg af model for tilmeldeordning
- Notat om tre modeller til udformning af en tilmeldeordning
- Notat om klippekortmodel
- Notat om definition af affaldsproducent – vurderet i forhold til affald frembragt ved håndværkeres og anlægsgartneres aktiviteter hos private
- Notat om affaldsgebyrer og administrationsgebyr

Forligskredsen har ønsket, at arbejdsgruppen skal tage afsæt i kommunale erfaringer med den nuværende ordning og viden om forholdene for virksomheders adgang til genbrugspladsen i EU-lande med lignende ordninger. Ligeledes ønskes det at inddrage kommunale erfaringer med tilmeldeordninger via undersøgelser i relevante kommuner. Miljøstyrelsen har derfor fået udarbejdet følgende konsulentrapporter:

- Undersøgelse af udenlandske erfaringer
- Undersøgelse af kommunale erfaringer med tilmeldeordninger
- Undersøgelse af kommunale erfaringer med genbrugsstationer efter 1/1-10

I bilag X findes en samlet oversigt over det materiale, der er indgået i arbejdsgruppens arbejde. Alle bidrag er samtidig vedlagt som bilag til rapporten.

På det første møde i arbejdsgruppen fandt en præsentation sted af baggrundsnotatet, og der foregik en indledende drøftelse af rammerne for arbejdsgruppens arbejde samt parternes ønsker til en tilmeldeordning. Det andet arbejdsgruppemøde tog udgangspunkt i notat om hovedproblemstillinger, hvor arbejdsgruppens medlemmer drøftede forskellige løsninger på delelementerne i en tilmeldemodell herunder spørgsmålet om tilmelding, betaling, opkrævning, kontrol, adgang, dataindsamling og konsekvenser for kommuner, virksomheder m.m. På tredje møde i arbejdsgruppen blev Miljøstyrelsens notat om tre modeller for en tilmeldemodell drøftet (en vægtmodel, en klippekortmodel og en abonnementsmodel). På det fjerde møde i arbejdsgruppen blev aktørernes principielle ønsker til en tilmeldeordning endeligt afdækket og det blev afklaret, hvilken præcis model de enkel-

¹ Der er tale om notater fra Miljøstyrelsen. Det er således Miljøstyrelsens vurderinger, der kommer til udtryk i notaterne og ikke arbejdsgruppens.

te aktører foreslår. Det blev herunder endeligt konkluderet, at aktørerne ikke kan nå frem til et samlet forslag til en tilmeldeordning, men at aktørerne foreslår forskellige modeller.

Arbejdsgruppens rapport har foreligget i et første udkast forud for det fjerde møde og er herefter blevet kommenteret skriftligt af aktørerne.

5. Arbejdsgruppens udgangspunkt, gældende regler og problemfelter

Principper for fastsættelse og opkrævning i 2010 (og 2011)

Det følger af affaldsbekendtgørelsen og miljøbeskyttelsesloven, at det er en kommunal opgave at etablere ordninger for affald, som opstår i kommunen. Det følger også af reglerne, at kommunen skal gebyrfinansiere disse aktiviteter.

I januar 2010 trådte nye gebyrregler i kraft. Reglerne er resultatet af den politiske aftalepakke om ny organisering af affaldssektoren (fase 1). De bærende principper i aftalen, og de tilhørende regler, er for så vidt angår gebyrerne:

- At sikre, at den der producerer affaldet også betaler for at få det håndteret. Altså overensstemmelse med forureneren betaler princippet. Det vil sige, at husholdningerne ikke betaler for virksomhedernes affald.
- At opnå større ensartethed og gennemsigtighed i affaldsgebyrerne.
- At undtage de virksomheder, som ikke har en nævneværdig affaldsproduktion.

Gebyrerne opkræves nu af kommunerne på baggrund af oplysningerne i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR). De fastsættes og opkræves af kommunerne efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Udgangspunktet er, at de forskellige ordninger opgøres og konteres hver for sig. Navnlig er det centralt, at udgifterne til husholdningsaffaldet og erhvervsaffaldet holdes adskilt og opkræves hos de respektive grupper for at undgå krydssubsidiering imellem områderne.

Fritagelsesregler

Efter affaldsbekendtgørelsen kan virksomhederne i visse situationer fritages fra at betale affaldsgebyr. Det gælder for en række virksomheder, at de falder helt generelt udenfor affaldsbekendtgørelsens betalingsregler. Det drejer sig typisk om små virksomheder uden ansatte, hvor det er vurderet, at virksomhederne ikke har en egentlig affaldsproduktion.

Der er i forlængelse af disse generelle fritagelsesregler mulighed for, at kommunen kan fritage en virksomhed fra at betale et eller flere affaldsgebyrer, hvis kommunen på baggrund af en konkret ansøgning kan lægge til grund, at virksomheden ikke har en egentlig affaldsproduktion, og der kan efter konkret ansøgning meddeles fritagelse fra genbrugspladsgebyret.

Særligt om genbrugspladserne

Med aftalen om ny organisering af affaldssektoren ønskede parterne, at alle virksomheder fik en lige adgang til den kommunale genbrugsplads. Dette i modsætning til tidligere, hvor virksomhederne i nogle kommuner slet ikke havde adgang til genbrugspladsen, i andre var der adgang, men imod meget varierende betaling. Blandt de kommuner, hvor der var adgang for virksomheder, var der kommuner, der ikke opkrævede gebyr fra virksomhederne, idet udgifterne til håndtering af virksomhedernes affald i disse tilfælde må antages at være blevet finansieret af husholdningerne.

Med den politiske aftale fra juni 2007 ønskede man at sikre, at alle virksomheder kan aflevere arter og mængder af affald svarende til en husholdning på den kommunale genbrugsplads. Der var her ved tale om at sikre et tilbud til virksomheder med begrænsede mængder affald.

Med henblik herpå blev det besluttet, at adgangen skulle begrænses således, at man alene fik adgang med køretøjer under 3500 kg og lovlig trailer, idet man antog, at virksomheder med større mængder affald ville finde andre løsninger.

Hvad angår betalingen, er der som udgangspunkt tale om et obligatorisk rådighedsbeløb, dvs. virksomhederne skal betale for adgangen til pladsen, uanset om den anvendes. Betalingen er baseret på en politisk fastsat fordelingsnøgle, og der opereres med 4 betalingskategorier, som tager udgangspunkt i, at håndværkere og anlægsgartnere vil belaste genbrugspladsen mest, ligesom gebyret er stigende med antallet af ansatte i disse typer virksomheder.

Med den politiske aftale forudsatte man, at gebyret ville ligge i størrelsesordenen ca. 400 kr. i den laveste gruppe op til ca. 11.000 kr. i den højeste. Gebyrerne er i praksis blevet markant højere i en række kommuner, se bilag x, hvoraf fremgår, at gebyret i den dyreste kategori er 22.500 i den kommune med det højeste gebyr.

Der er som nævnt indført en mulighed for at blive fritaget fra at betale genbrugspladsgebyr. Dette sker efter konkret ansøgning til kommunen, når virksomheden dokumenterer, at den ikke benytter genbrugspladsen.

Miljøstyrelsen har afgivet flere vejledende udtalelser om, hvilken dokumentation virksomhederne skal fremsende for at opfylde kravet til fritagelse fra genbrugspladsgebyr. Kommunen fastlægger indenfor almindelige forvaltningsretlige principper selv kravene til denne dokumentation, herunder om der kræves kopi af kontrakter, aftalesedler, fakturaer mv., eller om man f.eks. baserer dokumentationen på en tro-og-love-erklæring.

Det bemærkes, at såfremt der meddeles fritagelse fra betaling af genbrugspladsgebyret, vil der heller ikke skulle betales for den administration, der knytter sig til genbrugspladsordningen. Der vil dog skulle betales for andre ordninger, som kommunen har etableret, ligesom der skal betales generelt administrationsgebyr (udgifter til affaldsplanlægning, udarbejdelse af regulativer, tilrettelæggelse af kampagner mv.).

Reaktioner på den ændrede genbrugspladsordning

Forud for etableringen af genbrugspladsordningen i 2010 havde forligskredsen en række forventninger til virksomhedernes adfærd. Der var dels forventninger til, hvor meget de enkelte kategorier rent faktisk ville benytte genbrugspladsen, og betalingen blev sat i forhold hertil. Dels var der forventninger til, hvor meget eller hvor lidt virksomhederne ville ansøge om og opnå fritagelser.

Endelig havde forligskredsen en forventning om, at begrænsningen på køretøjer ville sikre, at der alene kom mindre mængder af affald på genbrugspladsen.

Disse forventninger har vist sig ikke at holde stik, idet det har vist sig, at nogle virksomheder får meget og andre lidt for deres betaling. Samtidig har et uventet stort antal virksomheder ansøgt om fritagelse for genbrugspladsgebyret med store administrative konsekvenser for både virksomheder og kommuner til følge, og der er i en række tilfælde reelt blevet afleveret meget betydelige mængder erhvervsaffald på genbrugspladserne.

Kommentar [hen5]: Det kunne være godt med en reference hér. På Amager-forbrændings genbrugspladser er der en mængdebegrænsning pr. besøg, der er med til at sikre at dette ikke sker.

I lyset af kritikken tog miljøministeren i efteråret 2010 initiativ til mindre justeringer af affaldsreglerne herunder genbrugspladsordningen og fritagelsesreglerne. Høringen viste, at alle centrale høringsparter var enige om, at justeringerne ikke var tilstrækkelige, og at der behov for en ny model, idet der dog ikke var enighed om, hverken hvilken model der skulle indføres, eller hvornår det skulle ske. Forligskredsen traf i december 2010 beslutning om, at der pr. 1. januar 2012 skal etableres en tilmeldeordning, der gør det frivilligt for virksomhederne om de vil anvende og betale for genbrugspladsen.

Den juridiske ramme for en tilmeldeordning

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der er hjemmel i miljøbeskyttelsesloven til at etablere en tilmeldeordning, idet lovens grundbetingelser om at give virksomhederne adgang til genbrugspladsen imod betaling i begge tilfælde er overholdt. Se nærmere herom i bilag x – notat om genbrugspladser - baggrund og status, afsnit 4.

6. Resultater fra tre udredningsprojekter

Som nævnt ovenfor har forligskredsen ønsket, at arbejdsgruppen tager afsæt i en række erfaringsopsamlinger. Miljøstyrelsen har derfor fået udarbejdet tre konsulentrapporter, der kort omtales i det følgende.

Undersøgelse af udenlandske erfaringer

Formålet med undersøgelsen har været at give et overblik over erfaringerne med virksomheders adgang til og brug af genbrugspladser i syv europæiske lande. Undersøgelsen viser, at det i vid udstrækning er overladt til de lokale kommuner at finde konkrete løsninger i samtlige lande. Der er således ikke nationale bestemmelser, der fastlægger detaljerne for virksomhedernes adgang til genbrugspladserne, men det fremgår også, at landene i øjeblikket er i gang med at implementere EU's affaldsdirektivet, hvorfor der kan blive behov for yderligere regulering.

Det er muligt for virksomheder at benytte genbrugspladserne i de fleste af de undersøgte lande. Dette sker imod betaling. Der er en række forskellige betalingssystemer herunder abonnementsordninger, vægtordninger, og forskellige former for klippekort- eller kuponsystemer.

Alle lande nævner, at det er en stor udfordring at kontrollere snyd på genbrugspladserne.

I undersøgelsen konkluderes det, at der i alle landene er problemer med at finde den rette model for at tilbyde virksomhederne adgang til imod betaling at komme på genbrugspladsen.

Undersøgelse af kommunale erfaringer med tilmeldeordninger

Der er indsamlet erfaringer fra 20 danske kommuner, der tidligere har haft tilmeldeordninger. Der har vist sig tre overordnede systemer; årskort/abonnement, klippekort samt vægt. Indenfor hver af disse overordnede systemer er der afdækket en række forskellige tekniske og praktiske løsninger vedr. tilmelding, betaling, kontrol mv., som er indgået i de modeller, som arbejdsgruppen har drøftet.

Kommunerne med årskort- og klippekortsystemer vurderer generelt, at de administrative byrder, samt etablerings- og driftsomkostninger af ordningerne, har været lave. Derimod er der meget høje etablerings- og driftsomkostninger forbundet med vægt-systemet, idet der er avanceret teknisk udstyr involveret, der kræver servicering.

Virksomhederne vurderer, at der har været få omkostninger forbundet med selve brugen af genbrugspladserne, når det gælder årskort og klippekortssystemerne, mens det kan være tidskrævende at aflevere affaldet på en genbrugsplads med vægt-system grundet ind- og udvejningen.

Fælles for alle tre systemer er, at kommunerne finder det svært at kontrollere snyd med virksomheder, der udgiver sig for at være private husholdninger.

Kommentar [hen6]: Dvs. der er ved alle tre systemer er stor risiko for krydssubsidiering.

Undersøgelse af kommunale erfaringer med genbrugspladser efter 1. januar 2010

Undersøgelsen baserer sig på interviews med 12 kommuner, samt indsamling af genbrugspladsbrugerundersøgelser fra 44 kommuner.

De adspurgte kommuner nævner, at der har været mange virksomheder, som har været utilfredse med gebyrstørrelserne, der har vist sig meget stærkt varierende, og at de mange steder har været vanskeligt at opnå fritagelser. Der er dog været tilfredshed blandt virksomhederne mht. service m.m. på pladserne.

Kommunerne har oplevet store administrative udfordringer, og de har i gennemsnit brugt 430.000 kr. pr. kommune på arbejdet med fritagelsesansøgninger. Undersøgelsen vidner også om, at der er store forskelle i praksis for fritagelserne, idet nogle kommuner kun forlanger en tro- og love erklæring på, at virksomheden ikke bruger genbrugspladserne, mens andre kommuner kræver omfattende dokumentation i form af fakturaer, samt kopier af aftaler med affaldsselskaber.

En opgørelse over gebyrstørrelsen i 16 kommuner viser ganske store forskelle i gebyret. F.eks. er gebyret for håndværksfirmaer med over 10 ansatte ca. 5.700 kr. i 2010 i den billigste kommune, mens det er ca. 22.500 kr. i den dyreste kommune.

Rapporten giver desuden et godt datagrundlag for brugerfordeling, mængder og behandling og viser bl.a., at virksomheder står for 18 % af besøgene på genbrugspladserne. Til gengæld tegner virksomhedsaffald sig for ca. 29 % af de modtagne mængder på genbrugspladserne hvilket betyder, at virksomhederne afleverer større læs end husholdningerne per besøg.

Rapporten viser også, at håndværksvirksomhederne står for ca. 70 % af virksomhedernes besøg på genbrugspladsen og afleverer de største mængder af affald. Halvdelen af de virksomheder, som bruger pladserne kommer mere end 2 gange om måneden og haveaffald, byggeaffald, jord og sten samt stort og småt brændbart affald er de fraktioner, der afleveres mest af.

Alt i alt bliver der afleveret ca. 2,3 mio. tons affald på genbrugspladserne om året. Heraf stammer ca. 550.000 tons fra erhverv, hvilket svarer til ca. 5 % af den totale mængde erhvervsaffald. Beregninger fra Renosam og Affald Danmark viser ligeledes, at mængden af erhvervsaffald afleveret på genbrugspladserne på landsplan ligger omkring 5 % af den samlede produktion af erhvervsaffald.

I en tillægsrapport (bilag X) er der foretaget beregninger over de gennemsnitlige mængder i tons fra henholdsvis husholdninger og virksomheder. Det fremgår således, at husholdninger i gennemsnit medbringer ca. 0,1 tons pr. besøg, svarende til 1,79 tons i gennemsnit pr. år.

Hvad virksomhederne angår, viser beregningerne, at virksomhederne i gennemsnit afleverer 0,177 tons pr. besøg svarende til 4,25 tons pr. år. I rapporten understreges det, at der er en stor spredning og dermed en stor forskel i virksomhedernes besøgsfrekvens, samt at der er nogle virksomheder, der hovedsageligt afleverer de tunge fraktioner. Det skønnes, at en andel på måske 10-25 % af virksomhederne kommer oftere end 1 gang om ugen i gennemsnit og derfor afleverer væsentligt mere end de beregnede 4,25 tons pr. år, måske 15- 20 tons pr. år.

Endelig viser rapporten, at det affald virksomhederne afleverer på genbrugspladsen, overordnet set ikke er dyrere at behandle pr. ton, end det affald husholdningerne afleverer.

Overslag over antal tilmeldte virksomheder i en ny ordning

Den nye ordning skal etableres for og betales af de tilmeldte virksomheder. Der ligger herved dels en overvejelse om proportionalitet dels en overvejelse om gebyrstørrelser bag forsøget på at give et overslag over antallet af tilmeldte virksomheder.

Proportionalitetsovervejselen kan anskues på den måde, at der skal være et fornuftigt forhold imellem kompleksiteten og omkostningerne forbundet med den nye model på den ene side og antallet af tilmeldte virksomheder og de affaldsmængder, der herved håndteres, på den anden. Ikke mindst i relation til omfanget af investeringer i ny indretning af genbrugspladsen og kontrolforanstaltninger gør dette sig gældende.

Overvejselen om gebyrets størrelse handler om, at der vil være både etableringsudgifter og generelle, administrative udgifter knyttet til driften af en ordning for virksomhedernes adgang til genbrugspladsen, der skal betales af de tilmeldte virksomheder. Jo færre tilmeldte, jo større udgift for den enkelte virksomhed.

Arbejdsgruppen har indgående diskuteret det sandsynlige antal tilmeldte virksomheder i en kommende tilmeldeordning.

Det lader sig imidlertid ikke gøre at sige noget sikkert om, hvorledes virksomhederne vil tage imod den nye ordning, idet der ikke foreligger nærmere undersøgelser af dette spørgsmål.

Idet det forudsættes, at der etableres et attraktivt tilbud for virksomhederne, dvs. et tilbud der kan konkurrere med alternative affaldsløsninger for virksomhederne, kan spørgsmålet herefter anskues på forskellige måder. Der findes to sæt af data, der kan give en indikation af, hvor mange virksomheder, der vil ønske at tilmelde sig. Dels er der et talmateriale for antallet af tilmeldte virksomheder i kommuner, der tidligere har haft tilmeldeordninger, dels er der tal for, hvor mange virksomheder der søgte fritagelse fra genbrugspladsgebyret i 2010.

Der er ikke enighed i arbejdsgruppen om, hvilke tal der bør lægges til grund, og der nås også forskellige resultater ved anvendelse af det samme datamateriale.

Miljøstyrelsen har foretaget en beregning baseret på antallet af fritagelser i 2010. Hvis alle de virksomheder, der ikke har søgt fritagelse i 2010, vælger at tilmelde sig i 2012 vil ca. 138.000 virksomheder blive tilmeldt. Miljøstyrelsen antager, at et betydeligt antal virksomheder ikke vil reagere, når ordningen "vendes om" således, at hvis man ikke foretager sig noget, vil man ikke være tilmeldt. Derfor har Miljøstyrelsen fratrasket 50% og når frem til et estimat på ca. 69.000. Det forudsættes her, at virksomhederne opfordres til aktivt at tage stilling til, om de vil være tilmeldt eller ej.

RenoSam er af den holdning, at man i stedet skal lægge data fra undersøgelsen af kommuner, som tidligere har haft en tilmeldeordning, til grund for estimatet samt se på erfaringer fra Sverige. RenoSam forventer med afsæt i et udsnit af tallene fra danske tilmeldeordninger, at der på landsplan bliver tilmeldt mellem 6.200 og 19.300 virksomheder. RenoSam har beregnet dette, ved at finde andelen af virksomheder der var tilmeldt ordningerne i to kommuner, ud af antallet af virksomheder der er opført i CVR-registret i disse kommuner. Derefter er der skaleret op på landsplan ved at gange med det totale antal af virksomheder i hele Danmark fra Danmarks Statistiks opgørelse og ikke fra CVR-registret. Efter Miljøstyrelsens opfattelse indeholder beregningen herved en væsentlig fejlkilde, der vil underestimere antallet af tilmeldte, idet CVR-registret, der er det relevante register i forhold til spørgsmålet om erhvervsaffaldsgebyrer, indeholder over dobbelt så mange virksomheder som opgørelsen fra Danmarks Statistik.

Kommentar [hen7]: De kommunale parter fra affald danmark er enige i denne holdning.

Miljøstyrelsen hæfter sig endvidere ved, at størstedelen af de kommuner, der tidligere havde en tilmeldeordning efter det oplyste ikke har gjort noget aktivt for at få virksomhederne til at tilmelde sig deres ordninger, hvorfor disse tal næppe vil være retvisende. Miljøstyrelsen har dog også foretaget et estimat på baggrund af disse data. Ifølge Miljøstyrelsens beregning vil der på landsplan være 30.000-35.000 tilmeldte, hvis disse tal lægges til grund. Miljøstyrelsen har beregnet dette ved at finde den gennemsnitlige andel af tilmeldte virksomheder i kommuner med tilmeldeordninger i forhold til antallet af CVR-registrerede virksomheder i disse kommuner. Derpå er der skaleret op ved at gange denne andel med det totale antal CVR-registrerede virksomheder i hele Danmark.

Hvad angår de mængder affald, som virksomhederne kan forventes at ønske at aflevere på genbrugspladsen, fremgår det, at der i 2010 blev afleveret ca. 2,3 mio. tons affald på genbrugspladserne om året. Heraf stammer ca. 550.000 tons fra erhverv, hvilket svarer til ca. 5 % af den totale mængde erhvervsaffald. Beregninger fra RenoSam og Affald danmark viser ligeledes, at mængden af erhvervsaffald, der afleveres på genbrugspladsen, på landsplan ligger nogenlunde stabilt omkring 5 % af den samlede produktion af erhvervsaffald.

KL, RenoSam og den offentlige del Affald danmark konkluderer på baggrund af disse overslag, at der må forventes at blive tale om et meget beskedent antal tilmeldte og håndtering af en beskedent affaldsmængde. Proportionalitetshensyn tilsiger efter disse aktørers opfattelse, at der etableres en enkel og billig model, der ikke griber forstyrrende ind i genbrugspladsens kerneopgave: At være et velfungerende tilbud til landets 2,6 mio. husstande.

Aktører, der repræsenterer erhvervslivet mener også, at der skal inddrages proportionalitetshensyn, men disse aktører mener derudover ikke, at det principielt er muligt –eller for så vidt heller synderligt relevant- at forudsige antallet af tilmeldte. For disse aktører er det centrale, at der etableres et relevant tilbud for virksomheder, der gerne vil bruge genbrugspladsen som (evt. blot en del af) deres affaldsløsning.

7. Forsøgsordning

Forligskredsen har ønsket, at der skulle etableres forsøg med tilmeldeordninger. Miljøstyrelsen har den 4. februar 2011 annonceret overfor kommunerne, at det er muligt at søge om dispensation til at etablere en tilmeldeordning allerede i 2011. Tre kommuner har henvendt sig, en enkelt (Kolding Kommune) har søgt og opnået dispensation pr. 15. april 2011.

8. Arbejdsgruppens behandling af hovedproblemstillinger

På det første møde i arbejdsgruppen blev det aftalt, at der er en række væsentlige problemstillinger, der skal finde sin løsning, for at tilmeldeordningen kan fungere i praksis. Der var enighed i arbejdsgruppen om, at problemstillingerne kan samles under følgende overskrifter:

- Tilmelding
- Adgang/begrænsninger
- Betaling
- Gebyrberegning og opkrævning
- Kontrol
- Dataindberetning

Arbejdsgruppen enedes endvidere om, at det ville være en hensigtsmæssig arbejdsform, hvis de valg, der kan træffes på hvert af disse områder, bliver beskrevet ud fra denne skabelon:

- *Administrative og økonomiske konsekvenser*
 - I kommunen
 - For virksomhederne
 - På pladsen
- *Miljømæssige konsekvenser (herunder risiko for henkastet affald)*
- *Juridiske konsekvenser (hjemmel/tilsyn/straf mv.)*
- *Andre væsentlige konsekvenser (ensartethed/konkurrencesituation, forureneren betaler mv.)*

Tilmelding

Kernen i den nye model er, at virksomheder via en tilmeldeordning får et frit valg: De beslutter selv, om de vil anvende og betale for genbrugspladsen. Der skal etableres et system for denne tilmelding: Hvordan skal det indrettes praktisk, teknisk og administrativt.

Arbejdsgruppen har belyst og drøftet forskellige løsninger herunder tilmelding på forhånd for et år ad gangen, tilmelding ved fremmøde mv. Det er blevet drøftet, om der skal ske tilmelding til den enkelte kommune, eller om der skal ske tilmelding centralt. Ved en central tilmelding undgås det, at 98 kommuner hver især skal udvikle og drive et tilmeldingssystem.

Adgang/begrænsninger

Der gælder i dag forskellige former for begrænsninger i virksomhedernes adgang til genbrugspladsen. Der er ikke mængdebegrænsninger (bortset fra vedr. farligt affald), men der er begrænsning på størrelsen af køretøjet.

Derudover kan kommunen vælge kun at lade virksomhederne have adgang til én genbrugsplads i kommunen/i oplandet til et kommunalt fællesskab, kommunen indgår i.

Endelig har virksomheder, der er hjemmehørende (firmaadresse) i en anden kommune, ikke adgang til genbrugspladsen i en "fremmed" kommune. Det betyder, at affald der opstår, når en håndværksvirksomhed frembringer affald i forbindelse med arbejde udført for en kunde i en fremmed kommune, skal afleveres på genbrugspladsen i virksomhedens hjemkommune, såfremt det er håndværkeren, der afleverer affaldet.

Arbejdsgruppen har indgående drøftet de forskellige former for begrænsninger:

Kommentar [hen8]: De genbrugspladser Amagerforbrænding driver har også mængdebegrænsninger pr. dag på fx byggeaffaldet.

1) Mængdebegrænsninger

Der er primært tre relevante former for begrænsninger:

- A. **Begrænsninger på køretøjer/trailere.** Dette begrænser, hvor meget affald, der kan bringes til pladsen pr. besøg.
- B. **Årlige mængder.** Herved sættes en grænse for, hvor meget virksomhederne må bruge genbrugspladsen på årsbasis.
- C. **Arter af affald.** Dette er navnlig spørgsmålet om, hvorvidt virksomhederne kan komme med deres produktionsaffald.

Kommentar [hen9]: Kan suppleres af en mængdebegrænsning pr. dag eller pr. besøg.

Kommentar [hen10]: Det er meget svært at kontrollere – det kræver et omfattende registreringssystem

Arbejdsgruppen er ikke enig i spørgsmålet om begrænsninger.

KL, RenoSam og den offentlige del af Affald Danmark ønsker at fastholde begrænsningerne på køretøj og trailere og udvide dette til også at omfatte et forbud imod trucks på genbrugspladsen. Men disse aktører mener ikke, at der skal sættes grænser på årlige mængder. Man forventer, at den mængde, der er kommet til GBP i 2010 (5% af det samlede erhvervsaffald) er et naturligt leje, og skulle det vise sig, at der kommer markant mere, kan der ske en begrænsning overfor virksomhederne efter den enkelte kommunes vurdering.

Håndværksrådet er på samme linje dog uden at ønske begrænsning vedr. trucks.

Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, Dansk transport og Logistik samt den private del af Affald Danmark ønsker også at fastholde de eksisterende begrænsninger på køretøjer², men ønsker derudover en begrænsning på årlige mængder. Sigtelinjen er her at aflevere mængder nogenlunde svarende til en husholdning. Jf. ovenfor kap. x afleverede husholdninger i gennemsnit 1,79 tons i 2010, mens virksomhederne afleverede i gennemsnit 4,25 tons dog med meget store variationer³. På denne baggrund finder disse aktører, at der skal ske en begrænsning svarende til 1-2 tons årligt pr. virksomhed, højst 2-4 tons.

For disse parter er det afgørende, at genbrugspladsen i dag agerer på andre konkurrencemæssige vilkår end private affaldsløsninger, herunder især fordi genbrugspladsen ikke skal indberette data eller kontrollere afleverede mængder, og fordi de i dag kan modtage i princippet ubegrænsede årlige mængder erhvervsaffald til en fast betaling, hvorved det bliver fordelagtigt for især større virksomheder at anvende og begrænsningen på køretøjets størrelse har ikke været den regulator, som man havde forestillet sig. Såfremt der ikke indføres en begrænsning som foreslået, vil disse parter foreslå en vægtordning for at sikre fuld ensartethed imellem genbrugspladsen og tilsvarende private løsninger.

Ingen aktører finder det afgørende at begrænse de arter, der må afleveres.

2) Antal kommunale genbrugspladser med erhvervsadgang

Dette afhænger meget af hvilket betalingssystem, der vælges. Hvis der vælges en genbrugspladsmodel med betaling efter vægt, vil det kræve meget af pladsens indretning. Her vil de praktiske og økonomiske forhold tale for, at der alene skal være **én genbrugsplads pr. kommune/opland**. I denne

Kommentar [hen11]: Husk at der kan være mange kommuner hvor der kun er én genbrugsplads dvs. ingen mulighed for at etablere én der særskilt skal håndtere erhvervsaffald

² DTL mener dog principielt, at man må komme med (begrænsede årlige mængder) i det køretøj, man ønsker.

³ Som det fremgår ovenfor skønnes det, at en andel på måske 10-25 % afleverede væsentligt mere, måske 15- 20 tons pr. år.

situation vil det ligeledes være nærliggende, at der kun er adgang for erhverv på den pågældende plads.

3) Adgang over kommunegrænser

Efter den gældende ordning har virksomheder kun adgang til hjemkommunens genbrugsplads/en plads i oplandet til et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i. Det betyder, at virksomheder, der er hjemmehørende (firmaadresse) i en anden kommune ikke har adgang til genbrugspladsen, og det opleves u hensigtsmæssigt i en situation, hvor virksomheder udfører arbejde for en kunde i en fremmed kommune. Her kan håndværkeren ikke anvende genbrugspladsen i kundens kommune, men skal transportere affaldet til hjemkommunen.

Arbejdsgruppen har anmodet om en nærmere redegørelse for, om der vil være hjemmel i styrelsesloven til, at der gives erhvervsvirksomheder adgang til andre pladser, end hjemkommunens/en plads i oplandet til et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i.

Miljøstyrelsen har fået oplyst fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at det må antages som alt-overvejende hovedregel, at det kræver lovhjemmel, hvis en kommune skal varetage opgaver i forhold til andre kommuners borgere eller virksomheder.

En sådan lovhjemmel eksisterer ikke på nuværende tidspunkt.

KL, RenoSam og den offentlige del Affald Danmark samt Håndværksrådet ønsker, at der etableres en sådan hjemmel. Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, Dansk transport og Logistik samt den private del af affald Danmark ønsker ikke, at adgangen udvides.

Betaling

Der skal vælges en model for virksomhedernes betaling for at bruge genbrugspladsen. Forligskredsen har tilkendegivet, at der ønskes en model, hvor der er en tæt sammenhæng imellem brugen og betalingen. Derudover har man tilkendegivet, at man ønsker 2 – 3 forskellige modeller for betalingen forelagt, herunder en der omhandler betaling efter afleveret art og mængde affald. Det har herved været en nøgleopgave for arbejdsgruppen at opstille, belyse og drøfte forskellige betalingsmodeller.

Der kan tænkes en række forskellige betalingssystemer: Der kan betales efter den afvejede vægt af affaldet (en vægtmodel). Dette kan også etableres som en klippekortmodel, hvor man ikke vejer affaldet, men betaler efter afleverede "læs". Som et noget anderledes betalingssystem, kan man også vælges et årsabonnement, hvor man betaler et fast årligt beløb af varierende størrelse alt efter art og størrelse af virksomheden.

Gebyrberegning/opkrævning

Under denne overskrift ligger især spørgsmålet om, hvilke udgifter der skal indgå i virksomhedens betaling (taksten eller gebyret). Dette er i vid udstrækning lagt fast i en række principper i miljøbeskyttelsesloven herunder princippet om, at omkostningerne skal fordeles, så husholdninger og virksomhederne betaler hver deres del, og at udgifterne skal dækkes af den, der får gavn af ordningen (forureneren betaler/forbud imod krydssubsidiering).

I tilknytning hertil har forligskredsen tilkendegivet, at der skal være en tæt sammenhæng imellem brug og betaling, samt at man ikke ønsker, at virksomheder, der ikke har tilmeldt sig skal betale nogen form for genbrugspladsgebyr.

Hvad angår den mere praktisk betonedede opgave med at opkræve genbrugspladsgebyret, er der større råderum, idet denne opgave ikke er normeret i miljøbeskyttelsesloven. Der kan overvejes forskellige metoder/systemer til opkrævning (dankort, klippekort, fremsendelse af faktura, kontant afregning mv.).

På denne baggrund har arbejdsgruppen især drøftet forskellige metoder til opkrævning, og arbejdsgruppens anbefalinger fremgår nedenfor i kap. 9 om arbejdsgruppens forslag.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat om affaldsgebyrer og administrationsgebyrer, se bilag x. Det fremgår heraf bl.a., at udgifter til administration omfatter kommunens udgifter til generel planlægning og information, samt udarbejdelse af regulativer. Derudover er der tale om administrationsudgifter i tilknytning til etablering og drift af de enkelte ordninger for virksomhederne (genbrugspladsordning, ordning for farligt affald, dagrenovationslignende affald mv.). De "ordningsspecifikke" administrationsudgifter kan dreje sig om indgåelse af kontrakter med behandlere, beregning og opkrævning af gebyrer, sagsbehandling i tilknytning til fritagelser eller dispensationer.

Administrationsudgifter udgifter ses herved i modsætning til de omkostninger der har driftmæssig karakter, som f.eks. udgifter til transportører og behandlingsanlæg.

Det er i lovbemærkningerne forudsat, at administrationsomkostninger relateret til den enkelte ordning skulle indregnes i den pågældende ordning.

Dette har ikke fået et tydeligt udtryk affaldsbekendtgørelsen, og administrationsudgifterne fra de forskellige ordninger kan herved fordeles på alle virksomhederne, herunder også på virksomheder der har opnået fritagelse fra betaling af genbrugspladsgebyr.

På denne baggrund er det Miljøstyrelsens intention, at der lægges op til en mindre justering af affaldsbekendtgørelsen således, at kommunerne fremover skal kontere administrationsudgifter forbundet med de enkelte ordninger, herunder genbrugspladsordningen, på de enkelte ordningers konti (løsning 1 i notatet). Det vil betyde, at kun tilmeldte virksomheder betaler for udgifter til genbrugspladserne, herunder kun de udgifter, der knytter sig til administration af genbrugspladsen.

Herved sikres det, at virksomheder, der ikke er tilmeldt genbrugspladsen ikke vil komme til at betale administrationsudgifter, der knytter sig til genbrugspladsen, og dette forventes at ville betyde, at det generelle administrationsgebyr vil blive mindre.

I Miljøstyrelsens notat anvises forskellige løsninger (løsning 2 og 3), der sigter imod, at de generelle administrationsudgifter fastholdes, men på sigt kan opkræves på andre måder. Arbejdsgruppen har ikke drøftet dette, da det rækker udover arbejdsgruppens kommissorium.

Det bemærkes i forlængelses heraf, at spørgsmålet om hvilke virksomheder, der er fritaget fra helt generel at betale gebyrer, har stor betydning i denne sammenhæng, idet disse virksomheder ikke betaler noget gebyr overhovedet, heller ikke generelle administrationsudgifter. Arbejdsgruppen har heller ikke drøftet spørgsmålet om fritagelser, idet arbejdsgruppen ligeledes har anset dette for at række udover kommissoriet.

Kontrol

Beslutningen om at etablere en tilmeldeordning aktualiserer kontrolspørgsmålet. Der vil være en – formentlig ret betydelig – gruppe virksomheder, der ikke er tilmeldt, og som derfor ikke har adgang til pladsen med erhvervsaffald. Samtidig vil private borgere have adgang til pladsen, og der vil være

en risiko for, at ikke tilmeldte virksomheder medbringer deres erhvervsaffald forklædt som privat affald.

Derudover vil der kunne blive tale om kontrol i tilknytning til den model for erhvervsaffaldet, der vælges herunder især i tilknytning til det valgte betalingssystem.

Der er således to kontrolsituationer, der skal håndteres så tilfredsstillende som muligt:

- 1) Kontrol af om private kommer med erhvervsaffald.
- 2) Kontrol af om det valgte betalingssystem for erhvervsvirksomheder overholdes

I arbejdsgruppen er der enighed om, at kontrolelementet er vigtigt for at sikre en holdbar løsning, der så vidt muligt modvirker, at erhvervsaffald bringes til pladsen, uden at virksomhederne er tilmeldt. Sker dette, vil udgifterne til virksomhedernes affaldshåndtering blive væltet over på private husholdninger. Dette vil stride imod det grundlæggende princip om, at forureneren skal betale, som er indeholdt i EU's affaldsdirektiv, og det vil få en betydning for konkurrencesituationen imellem genbrugspladsen og private affaldsløsninger/virksomhederne imellem.

En række forskellige muligheder for kontrol er blevet skitseret i tilknytning til konkrete tilmeldeordninger, herunder systematisk kontrol af hver enkelt besøg, stikprøvekontroller, elektronisk kontrol samt kontrol i tilknytning til bestemte typer af køretøjer. Arbejdsgruppen er enig om, at det, uanset valget af model, vil være ude af proportioner at etablere en systematisk kontrol af hvert enkelt besøg på genbrugspladsen. Arbejdsgruppen har i den forbindelse givet udtryk for, at der ønskes adgang til administrative bøder i tilfælde af snyd med henblik på en hurtig, effektiv og mærkbar reaktion overfor virksomhederne. Der er ikke i dag hjemmel til at indføre administrative bøder i disse sager.

Derudover er aktørerne ikke enige angående spørgsmålet om kontrol. KL, RenoSam og den offentlige del af Affaldsdanmark er af den opfattelse, at kontrollen aldrig vil kunne lade sig gøre, hvis der samtidig skal skeles til et proportionalitetshensyn. Dansk Industri, Dansk Erhverv, Håndværksrådet, Dansk Byggeri, Dansk transport og Logistik, samt den private del af Affaldsdanmark mener, at kontrollen vil kunne lade sig gøre, evt. ved at understøtte kontrolindsatsen med kameraovervågning og mærkbare bøder.

Dataindberetning

Private affaldsanlæg som fx produkthandlere (skrotvirksomheder), affaldsindsamlere, sorteringsanlæg mv. indberetter i dag alt erhvervsaffald fra virksomheder til affaldsdatasystemet. Dette foregår på p-nummer niveau og ved anvendelse af EAK-koderne, jf. bilag 5 i affaldsbekendtgørelsen.

Genbrugspladserne indberetter i dag ikke data til affaldsdatasystemet. Affaldet fra genbrugspladserne bliver anmeldt af de private anlæg/indsamlere, der modtager affald fra genbrugspladserne til behandling. De indberetter til affaldsdatasystemet, at de har modtaget XX tons husholdningsaffald fra genbrugspladserne. Alt affald fra genbrugspladserne fremstår derfor som husholdningsaffald i affaldsdatasystemet.

En række af aktørerne fra erhvervslivet har på første møde i arbejdsgruppen tilkendegivet, at man ønsker en belysning af løsninger, som indebærer, at genbrugspladserne indberetter i samme omfang som virksomhederne. Denne belysning er sket forud for andet møde, jf. bilag XX.

Disse aktører har tilkendegivet, at en ligestilling imellem genbrugspladserne og private aktører på affaldsområdet er ønskelig. Disse aktører vurderer, at der skal knyttes dataindsamlingspligter til genbrugspladserne svarende til private i hvert fald, hvis der vælges en model, hvor der kan afleveres ubegrænsede mængder affald på genbrugspladsen.

Definition af affaldsproducent

I forbindelse med det 2. møde i arbejdsgruppen har arbejdsgruppens medlemmer bedt Miljøstyrelsen udarbejde et notat om definitionen af affaldsproducent, særligt i relation til det affald, som opstår, når håndværkere og anlægsgartnere udfører opgaver for private. Der var herunder et ønske om en nærmere afklaring af, om det vil være i overensstemmelse med affaldsdirektivet, hvis affald der opstår ved, at private bestiller håndværkere til at udføre forskelligt arbejde i private hjem (rive køkkenet ned og sætte nyt op, anlægge ny have etc.) generelt betragtes som husholdningsaffald, hvorved såvel pligten til at håndtere affaldet forsvarlig og betalingsforpligtelsen påhviler husholdning.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat herom (bilag X).

På linje med det tidligere udmeldte konkluderer Miljøstyrelsen i notatet, at parternes aftale om hvem der er indehaver (dispositionsretten) er afgørende, og i de nævnte situationer må det lægges til grund, at aftalen mellem en håndværker og en privat om, hvem der har dispositionsretten over og forpligtelsen til at håndtere affaldet, vil afspejle sig i, hvem der afleverer affaldet på en genbrugsplads. Afleverer håndværkeren affaldet på genbrugspladsen, da er det håndværkeren, som er indehaver og affaldsproducent, og affaldet er herved erhvervsaffald. Hvis omvendt den private afleverer affaldet på genbrugspladsen, da er det den private, som er indehaver og affaldsproducent, og affaldet er så husholdningsaffald. Samtidig er det Miljøstyrelsens opfattelse, at såfremt husholdningen eller håndværkeren ønsker at lade en 3. mand aflevere affaldet på genbrugspladsen på deres vegne, vil denne skulle have status af transportør og være registreret i Affaldsregistret (og være berettiget til at transportere gods for fremmed regning)⁴.

Kommentar [hen12]: Relevant vedr. 3x34 da de ofte afleverer dødsboer mv. på vegne af private på genbrugspladsen.

9. Modelbeskrivelser

Med afsæt i belysninger og drøftelserne omtalt i kap. X har arbejdsgruppen på de to sidste møder drøftet konkrete modeller for en tilmeldeordning. Drøftelserne er sket på baggrund af to notater fra Miljøstyrelsen (bilag x og y).

Arbejdsgruppen har drøftet tre modeller:

En vægtmodel, hvor genbrugspladsen indrettes med vægte med henblik på, at virksomhederne betaler for de mængder (og evt. arter) af affald, som afleveres på genbrugspladsen. Affaldet vejes og virksomheden betaler herefter en pris pr. kg./ton.

En abonnementsmodel, hvor virksomhederne tilmelder sig for et år ad gangen. Der betales et årsgebyr efter en fordelingsnøgle, som vi kender det i dag (4 betalingskategorier) eller efter en anden fordelingsnøgle.

En klippekortsmodel, hvor virksomhederne betaler for deres affald med forskellige "klip", der afspejler mængden af det afleverede affald, uden at der sker en vejning af affaldet via en vægt.

⁴ Det kan i denne sammenhæng oplyses, at "3 X 34" ikke er registreret i affaldsregistret som transportør.

I det følgende præsenteres de tre modeller, som arbejdsgruppen har valgt at fremlægge for forligskredsen. Modellerne er beskrevet systematisk med angivelse af konsekvenser for henholdsvis stat, kommuner, virksomheder, genbrugspladser og borgere, samt konsekvenser for miljøet.

Klippekortmodel

Kort karakteristik

Kernen i modellen er, at virksomhederne melder sig til genbrugspladsen for et rullende år ad gangen. Virksomhederne betaler et (lavt) grundgebyr ved tilmelding og derefter med klip pr. besøg evt. differentieret i forskellige størrelser af "læs".

Tilmelding

Systemet vil indebære, at den enkelte virksomhed forud for –eller i tilknytning til– det første besøg på pladsen tilmelder sig genbrugspladsen.

Der kan være forskellige praktiske/tekniske løsninger på denne tilmelding. Arbejdsgruppen har f.eks. drøftet en central IT-løsning evt. i tilknytning til Affaldsregistret eller på anden måde, hvor tilmeldinger samles for hele landet. Selve tilmeldingen kan ske ved, at brugeren går ind på den pågældende hjemmeside og "hakker af", at man gerne vil være medlem, og i den forbindelse oplyser sit p-nummer (CVR) og sin hjemkommune. Eller det kan evt. ske via SMS, der sendes til den pågældende webportal, indeholdende oplysning om virksomhedens p-nummer/hjemkommune, hvorved tilmeldingen er sket. Herefter kan man modtage en kvittering pr. sms.

I forbindelse med tilmeldingen vil virksomhederne modtage en dokumentation for tilmeldingen. Virksomhederne er tilmeldt for et år ad gangen. De kan tilmeldes på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af et år.

Formålet med tilmeldingen vil være at sikre en identifikation, som dels kan bruges ved betalingen, dels kan sikre, at man ved, hvem der er tilmeldt, og hvem der ikke er tilmeldt. Dette vil være nødvendigt i en kontrolsituation.

Forslaget om en statslig tilmeldeportal skal ses som et tilbud om en central løsning, så det undgås, at 98 kommuner hver især skal udvikle og drive et tilmeldesystem.

Begrænsninger

Modellen kan indeholde forskellige begrænsninger, hvis det ønskes, eller kan etableres uden begrænsninger.

Som det fremgår ovenfor har aktørerne indgående drøftet spørgsmålet om begrænsninger. De aktører, der går ind for en klippekortmodel mener, at der –udover de eksisterende begrænsninger på køretøjer og trailere– også skal sættes en begrænsning på årlige mængder, idet der alene skal være adgang til at aflevere mængder nogenlunde svarende til en husholdning.

Der er forskellige muligheder for at sætte begrænsninger. Hvis sigtelinjen er at aflevere mængder nogenlunde svarende til en (ret stor eller f.eks. en dobbelt) husholdning kan man sætte en begrænsning svarende til 1-2 tons årligt pr. virksomhed, højst 2-4 tons, jf. ovenfor kap. x om afleverede mængder i 2010. Med denne grænse vil man skabe et tilbud til den gennemsnitlige virksomhed, men de ca. 10 – 25 % af virksomhederne, der afleverede måske op til 15 – 20 tons i 2010, vil ikke kunne bruge genbrugspladsen.

Kommentar [hen13]: Det gør det svært at budgetfastlægge og derved gebyrfastsætte.

Grænserne kan også sættes både højere og lavere.

Såfremt der etableres en årlig begrænsning kan denne udtrykkes i et bestemt antal årlige klip. Hvis grænsen sættes på 4 tons, vil der max være adgang til 2 ture (klip) med varevogn + trailer, 4 ture med en personbil + trailer/varevogn uden trailer eller 8 ture med personvogn uden trailer, se om betalingssystemet nedenfor. Hvis grænsen sættes til en mængde pr. virksomhed svarende til ca. 8 tons opnås adgang til hhv. 4, 8 og 16 klip årligt jf. inddelingen ovenfor.

Kommentar [hen14]: Hvis der kun er mulighed for få besøg på et år er det formentlig uinteressant at tilmelde sig

Der kan evt. udformes andre inddelinger af læs for at tage højde for, at virksomhederne kan ønske at komme med mindre mængder på flere ture.

Som nævnt ovenfor kan klippekortmodellen også udformes uden begrænsninger på antallet af årlige klip.

Betaling

Betalingen bygges op omkring et klippekort, hvor der betales pr. besøg. Der opereres alene med to forekomster af affald. Farligt affald og øvrigt affald. Det farlige affald (dog ikke affald omfattet af producentansvar) skilles fra og afleveres særskilt med henblik på kontrol af, om mængdegrænsen overholdes (svarende til i dag).

Kommentar [hen15]: Mangler et forslag til hvordan dette gøres rent praktisk – kan en virksomhed der har opbrugt sine klip, men ikke har afleveret farligt affald komme med farligt affald?

At der ikke opereres med flere prisinddelinger skyldes, at behandlingsudgifterne for henholdsvis affald til deponering, affald til forbrænding og genanvendeligt affald ikke nødvendigvis varierer særligt meget, og at behandlingsudgifterne under alle omstændigheder udgør en begrænset del af den samlede udgift til genbrugspladsen, hvor udgifter til selve pladsen, personalet, og indretningen er relativt høje.

Det centrale i klippekortmodellen er, at der ikke kræves afvejning, men at der opereres med inddelinger, der umiddelbart kan konstateres rent visuelt og ved at anvende objektive kriterier: Hvilket køretøj er man kommet med, var der trailer på osv.? Der kan enten opereres med et system, hvor der ved betalingen skelnes imellem læs af forskellige størrelse, eller der kan opereres med en fast pris pr. besøg, som så giver adgang til et læs op til en vis grænse, der udtrykkes via det køretøj, der anvendes.

Hvis der skelnes imellem læs af forskellig størrelse kan der f.eks. skelnes imellem "stort", "lille" og "mellem" læs, idet det afgørende er, hvilket køretøj man kommer med.

Kommentar [hen16]: Det giver mere kontrol, hvis der skal holdes øje med forskellige læs størrelser – den simple løsning er en pris pr. besøg uanset læs størrelse, men der kan være en begrænsning på læs fx max 1 ton eller lignende.

I tabellen nedenfor er der lavet et eksempel, der baserer sig på den omtrentlige nyttelast af forskellige lovligt køretøjer med og uden trailer.

Køretøj	Mængde pr. læs	Klip	Pris
Varevogn (max 3500 kg) + trailer	Ca. 2 tons	Stort	Faktor 4
Varevogn (max 3500 kg)	Ca. 1 ton	Mellem	Faktor 2
Personvogn + trailer	Ca. 1 ton	Mellem	Faktor 2
Personvogn	Ca. 0,5 ton	Lille	Faktor 1

Selve betalingen kan ske på forskellig måde:

Variant 1

Der kan laves en elektronisk løsning, hvor virksomheden anvender den ved tilmeldingen udleverede identifikation (stregkode, ID-nummer, magnetkort) i et særligt betalingsanlæg indrettet efter de samme principper, som vi kender det for P-anlæg. Virksomheden registrerer sig i betalingsanlægget og trykker på den knap, der svarer til det afleverede læs. Der skal være en god, pædagogisk vejledning på betalingsanlægget, der sikrer, at man forstår inddelingene.

Hvis der er en grænse på det årlige antal klip kan antallet af klip indenfor en 12 måneders periode styres via online adgang imellem det centrale tilmeldesystem og betalingsanlægget på den enkelte genbrugsplads. Efter betjeningen af anlægget afsluttes der med en kvittering, og det vil samtidig fremgå, hvor mange klip, den pågældende virksomhed har tilbage. Når en virksomhed har brugt sit sidste klip indenfor en 12 måneders periode, vil brugeren blive afvist. Når et nyt år starter for virksomheden, tildeles den nye klip.

Variant 2

Som alternativ kan der vælges en "papirmodel", hvor der udstedes egentlige klippekort, som fås enten ved tilmeldingen eller ved henvendelse på pladsen. Betalingssystemet fungerer her således, at der på pladsen kan ske en registrering af besøget, og der skal kunne tælles klip i overensstemmelse med det afleverede affald. Dette kan f.eks. ske i en klippeautomat, svarende til det vi kender fra togstationer.

Af hensyn til evt. kontrol skal det kunne dokumenteres, at der er klippet, og hvilket klip der er anvendt (såfremt der opereres med flere typer af klip).

Formålet med denne model vil primært være at undgå at skulle etablere et avanceret elektronisk betalingsanlæg og i stedet skabe en teknisk enklere og formentlig billigere løsning.

Der skal i denne model laves et system, så det sikres, at den enkelte virksomhed overholder de årlige begrænsninger. Det kan evt. styres på den måde, at den enkelte virksomhed får et årskort, og når det er brugt, kan der ikke opnås et nyt, før der er gået et år. Der vil her kunne opstå problemer med bortkomne kort.

Gebyrberegning/opkrævning

Farligt affald skilles som nævnt fra og afregnes særskilt. Det øvrige affald afregnes via klip. Priserne for hvert klip fremkommer ved, at kommunen opgør udgifterne til ordningen og fordeler dem på brugerne efter principperne i affaldsbekendtgørelsen. Der vil være tale om etableringsudgifter, løbende driftsudgifter herunder behandlingsudgifter, administrationsudgifter mv. Etableringsudgifter kan evt. strækkes over en årrække for at holde priserne nede. Der skal udregnes en pris pr. læs/klip. Prisen vil variere fra kommune til kommune, idet udgifterne vil være forskellige alt efter serviceniveau, antal tilmeldte virksomheder etc.

Hvis der etableres en variant med elektronisk betalingsanlæg, kan der nærliggende ske betaling/opkrævning direkte via dankort på stedet. Der vil også kunne ske opkrævning på forhånd eller på et senere tidspunkt ved udsendelse af en faktura.

Hvis variant 2 vælges, skal der findes en opkrævning, der svarer godt til systemet. Der kan også her etableres mulighed for dankortbetaling eller (formentlig mere nærliggende i denne model) sendes opkrævninger ud efterfølgende i overensstemmelse med pladsens/kommunens registreringer af antallet af anvendte klip.

Kommentar [hen17]: Kræver også en bom ligesom et p-anlæg – ellers er der ikke noget incitament til at betale og ingen mulighed for at afvise kunder der har opbrugt klippekortet.

Kommentar [hen18]: Det er ikke problem hvis der kan købes nye kort dvs. hvis der ikke opereres med en årlig mængdebegrænsning.

Kommentar [hen19]: Hvordan rent praktisk?

Kommentar [hen20]: Har den person fra virksomheden der kommer med affald til genbrugspladsen prokura til dette? Virker usandsynligt.

Kontrol

Der er i dag mulighed for, at virksomheder der har opnået fritagelse fra betaling af genbrugspladsgebyr alligevel benytter genbrugspladsen. Kommunens evt. kontrol i denne situation ligner i nogen grad den fremtidige opgave med at kontrollere, om ikke tilmeldte virksomheder anvender genbrugspladsen.

Det er i disse situationer op til kommunerne at beslutte, hvor meget og i givet fald hvordan dette skal kontrolleres. I det følgende beskrives en måde at gribe kontrolopgaven an på, hvis tilmeldordningen udmøntes som en klippekortmodel.

Hvis både erhverv og private har adgang til pladsen, skal den være indrettet således, at brugeren ved ankomsten træffer et valg, når man kommer ind på pladsen: Er man husholdning eller erhverv. Formålet med dette er at gøre brugeren bevidst om, at der skal betales klip, hvis man afleverer erhvervsaffald for at styrke kontrol og håndhævelse (brugeren kan ikke bare sige, at han ikke vidste bedre, når man finder ham inde på pladsen med erhvervsaffald).

Dette valg kan træffes på forskellig vis alt efter de praktiske forhold.

Hvis pladsen er indrettet således, at der er adgang for begge brugergrupper i den samme indgang, kan problemet løses ved at lave tydelige skilte, der viser, at der er to forskellige ordninger alt efter om man er privat eller erhverv. Der skal herefter være et system, så brugeren viser, at han har taget stilling. Det kan f.eks. ske ved, at man ved indgangen tager en "brik" eller en seddel, som man lægger i vinduet el. lign, hvor det står, at man er "Erhverv" eller "Husholdning". Valget træffes på baggrund af et informationsskilt med en kort og pædagogisk beskrivelse af, hvornår man er det ene og det andet.

Ikke tilmeldte virksomheder, der via disse tiltag bliver opmærksomme på ordningen, skal via information på standen opfordres til at henvende sig til webportalen/personalet med henblik på tilmelding.

Hvis erhverv ikke har adgang på pladser, hvor private kan komme, skal det blot sikres med skiltning, at erhverv ikke må komme på pladsen, og de der gør det alligevel, har truffet et valg...

1) Kontrol af, om der er sket tilmelding

Private vil herefter aflevere affaldet som vanligt, og virksomheder må kun aflevere deres affald, hvis de er tilmeldt. For at sikre, at virksomheder der ikke er tilmeldte, ikke snyder deres erhvervsaffald ind som privat, kan der foretages en stikprøvekontrol af, hvad der afleveres på pladsen.

Kontrollen kan ske direkte i forlængelse af en (ny) regel, der klart siger, at virksomheder kun må aflevere erhvervsaffald, hvis de er tilmeldte, og denne regel strafsanktioneres.

Det kan på denne baggrund kontrolleres, om ikke tilmeldte virksomheder afleverer erhvervsaffald. Efter affaldsbekendtgørelsen foreligger der erhvervsaffald, når affaldet er frembragt af en virksomhed. I en kontrolsituation skal det undersøges, om brugere der optræder som "husholdning" afleverer affald, der efter sin art og mængde er erhvervsaffald.

Nogle gange vil dette uden videre være klart, idet visse former for affald, eller visse former for affald i større mængde ikke kan være frembragt af en husholdning. Hvis en bruger møder op på genbrugspladsen med mange poser med hår, kan det vel uden videre konstateres, at der ikke er tale om husholdningsaffald (men formentlig frisøraffald).

Kommentar [hen21]: Sådan er det de fleste steder.

Kommentar [hen22]: Det kræver at man stopper op – i dag kører man på mange pladser lige igennem uden at orientere sig – kan vi få kunderne til at stoppe op uden en bom?

Kommentar [hen23]: De må jo ikke køre ind på pladsen eller må de? – hvad stopper dem?

Andre gange kan det være sværere at vurdere umiddelbart. Hvis man møder en person med betydelige mængder byggeaffald, kan man måske ikke umiddelbart dokumentere, at det ikke kan være vedkommendes eget køkken, der er blevet revet ned. Der vil dog være grænser for, hvor mange den pågældende kan sige dette.

Dette kontrolarbejde vil i det væsentligste kunne foretages af pladspersonalet i tilknytning til den eksisterende kontrol af aktiviteterne på pladsen (havner affaldet i rette container, kommer der sorte plastsække ind, er bilen for stor etc.). Kontrolarbejdet kan understøttes af en simpel kameraovervågning, der navnlig kan tænkes anvendt til at dokumentere, at den samme virksomhed kommer igen og igen med mængder og arter af affald, der ikke kan være husholdningsaffald.

Personalet kan registrere –evt. påtale– det passerede, og herefter rapportere episoden til kommunen med henblik på egentlig håndhævelse. Personalet skal dog ikke foretage håndhævelsesopgaver, der har karakter af myndighedsarbejde, idet der ikke vil være hjemmel til dette. Disse opgaver må overlades til kommunen.

På grundlag af indrapporteringerne fra pladsen, vil kommunens tilsynsmedarbejdere kunne foretage håndhævelse. Konstateringen af affaldets art og mængde på pladsen skal understøttes af oplysninger om den pågældendes erhverv, og en nærmere undersøgelse af, hvilken affaldsordning, den pågældende benytter. Hvis den person, der møder op med poserne med hår er frisør og ikke er tilmeldt genbrugspladsordningen, ligesom den pågældende heller ikke kan henvise til nogen anden affaldsordning, kan det formentlig lægges til grund, at der bliver snydt. Hvis den person, der er kommet flere gange med store mængder byggeaffald er håndværker og ikke kan henvise til nogen anden affaldsordning, kan det formentlig lægges til grund, at der bliver snydt.

Der kan blive tale om at give en indskærpelse om at holde sig væk eller melde sig til ordningen eller kommunen kan skride til politianmeldelse. Der vil kunne forventes en bøde i størrelsesordenen 2.000 – 5.000 kr.

Der skabes samtidig klar hjemmel til, at brugeren kommer til at betale for det affald, der måtte være blevet afleveret + evt. et tillægsgebyr for det ekstra administrative besvær, sagen giver anledning til.

Det bemærkes, at der vil være en række tilfælde af snyd, der ikke kan konstateres. Hvis erhvervs-virksomheder ved sjældne lejligheder møder op med beskedne mængder affald af en art, der godt kan hidrøre fra en normal husholdning, kan der ikke statueres snyd. Her kan der først statueres snyd, hvis der bliver tale om meget hyppige besøg, hvilket efter omstændighederne kan blive vanskeligt at dokumentere. Dette svarer til i dag, hvor det på samme måde kan være vanskeligt at kontrollere, om fritagne virksomheder anvender genbrugspladsen.

Kontrol af de tilmeldte (betaler de hvad de skal)

Der kan endvidere være behov for at kontrollere, at de tilmeldte virksomheder ikke afleverer andet og mere end det, der betales for, herunder om der overhovedet betales. Art og omfang af denne kontrol tilrettelægges også nærmere af kommunen.

Kontrollen vil også her i første omgang kunne foretages af pladspersonalet. Allerede det at være synlig på pladsen, herunder især synlig ved betalingsstedet, kan have en effekt. Herudover kan personalet følge med i brugernes adfærd på pladsen med henblik på at kontrollere, om der overho-

Kommentar [hen24]: Det koster mange ressourcer at kigge film igennem og det kan ikke forventes at se detaljer om affaldets sammensætning eller lignede på overvågningen

Kommentar [hen25]: Vil være en nærmest umulig opgave på genbrugspladser med mange kunder i den fulde åbningstid – personalets fokus er på en miljømæssig korrekt sortering af affaldet (miljø) og en hensigtsmæssig drift.

Kommentar [hen26]: I dag er personalet ikke nødvendigvis synlige/opmærksomme på indgangen – altså skal der anvendes flere personaletteressourcer til denne eventuelle synlighed.

vedet betales, og om det sker korrekt. Pladspersonalets observationer videregives til kommunens tilsynsmedarbejdere. Der kan tillige installeres kameraovervågning i tilknytning til betalingsstedet.

Såfremt der konstateres snyd, indleder kommunen en håndhævelsessag. Klare tilfælde af snyd forudsættes politianmeldt, og der kan forventes bøder i størrelsesordenen 2.000-5.000 kr.

Dataindberetning

Alt efter om der bliver begrænsninger på de årlige mængder (antal klip), og hvor disse i givet fald sættes, kan det være relevant at overveje, om der fremover skal ske dataindberetning fra genbrugspladserne.

Et tillempet dataindberetningssystem kunne tage udgangspunkt i de oplysninger om afleverede mængder fra den enkelte virksomhed, som tilgår genbrugspladsen via registreringen af antallet af klip.

Herefter kunne en dataindberetning bygges op på den måde, at genbrugspladsen (kommunen) indberetter affald, der kommer fra erhverv via klippekortordning ved at summere antallet af klip pr. virksomhed (p-nummer). En virksomhed der har afleveret affald svarende til 8 x "lille" klip kan således noteres for 4 tons affald.

Der vil ikke umiddelbart via klippene være viden om hvilke arter af affald, der er afleveret, så der kan kun meget vanskeligt ske en indberetning ved anvendelse af affaldskoderne i affaldsbekendtgørelsen, således som private affaldsanlæg/indsamlere skal.

På den baggrund kunne genbrugspladsen anvende EAK-kode 20 03 99 (Kommunalt indsamlet affald, ikke andet steds specificeret).

For farligt affald skal der indberettes på lige vilkår med private aktører, der håndterer affald jf. bilag 5 i affaldsbekendtgørelsen, idet genbrugspladsen vil have nøje kendskab til dette affald, som der udstedes kvitteringer for.

Konsekvenser

Administrativt/økonomisk

Staten vil have udgifter til at udvikle, etablere og drive en tilmeldingsportal eller lign., forudsat at det er denne løsning, der ønskes. Der skal udvikles et egnet system, hvorved brugeren kan dokumentere sit medlemskab. Den nærmere udformning afhænger af, om man vælger variant 1 (elektronisk) eller 2 ("papir") vedr. betalingssystemet. Hvis der vælges et elektronisk betalingsanlæg, skal den tilmeldte modtage et magnetkort, en strejkode, talkode eller lign., og der skal sikres et teknisk samspil imellem tilmeldingssystemet og den enkelte plads. Hvis der vælges en papirmodel, skal man blot modtage sit klippekort, der så vil fungere som både dokumentation og betalingsmiddel.

Derudover skal der fra centralt hold udarbejdes en folder, der kort beskriver ordningen.

Hvis staten skal afholde udgifter til etablering og drift af en central portal vurderes dette umiddelbart at koste i størrelsesordenen 500.000 kr. i etablering og 25.000 kr. i løbende årlige udgifter. Der ikke i dag hjemmel i miljøbeskyttelsesloven til, at staten kan gebyrfinansiere denne udgift. Det forventes, at der kommer en sådan hjemmel.

Kommentar [hen27]: Hvad er tidshorisonten og hvordan stemmer det overens med statens erfaringer med affaldsregisteret mv?

Kommunerne vil have udgifter til etablering og drift af det nødvendige udstyr på pladsen. Det bemærkes, at de administrative og økonomiske konsekvenser i kommunerne afhænger noget af, hvor mange pladser kommunen vælger, at der skal være adgang for erhverv på. Som anført ovenfor forudsættes det, at der bliver adgang på mindst en.

Udgifter til etablering og drift fremgår af vedlagte oversigt over økonomiske konsekvenser (bilag 1), der både viser tal pr. kommune (plads) og tal for hhv en elektronisk betalingsmodel (variant 1) og en "papir-model" (variant 2).

I den elektroniske model opereres med elektronisk betalingsanlæg med dankortbetaling, mens der i "papirmodellen" opereres med egentlige klippekort, der klippes i en automat uden dankortbetaling på stedet, dvs. med årlige fakturafremsendelser.

Udgifterne fremgår af denne tabel

	På landsplan (incl. statens)		Per Kommune	
	Etablering (mio kr.)	Drift (mio kr.)	Etablering (kr.)	Drift (kr.)
Elektronisk model	9,3	2,7	87.000	27.500
Papirmodel (simpel)	6,3	5,9	40.000	4.000

Kommentar [hen28]: Udgifterne virker underestimeret. Det er dyrt at føre både strøm og internet frem til indkørsel hertil kommer diverse køb og opsætning af udstyr.

Udgifterne bliver mindre, hvis der alene etableres en plads med adgang for erhverv i oplandet til et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i. Så vil antallet blive væsentligt lavere end 98.

Etableringsudgifterne vil kunne afskrives over en længere årrække på den enkelte genbrugsplads på samme måde, som man afskriver større investeringer på forbrændingsanlæg og deponeringsanlæg.

Det bemærkes, at der ved overgangen til en tilmeldeordning i form af en klippekortmodel vil være nogle administrative opgaver, der vil falde bort, idet der hverken skal behandles fritagelser eller laves årlige brugerundersøgelser.

Kontrollen vil være vanskelig. I lighed med den opgave kommunen har i dag med at sikre, at der ikke kommer erhvervsaffald fra virksomheder, der har fået fritagelse, er det op til kommunerne at beslutte, hvor meget kontrol pladspersonalet skal forestå på den enkelte plads for at kontrollere, om der kommer private med erhvervsaffald. Denne beslutning vil få betydning for størrelsen af gebyret, idet pladspersonalets evt. kontrolindsats finansieres via gebyret.

Dertil kommer, at kommunerne skal træffe beslutning om, hvordan og i hvilket omfang det skal kontrolleres, om der snydes med klippene. Dette skal kun ske på de pladser, hvor der er adgang for erhverv og vil være enklere at foretage.

Kommentar [hen29]: Netop fordi kontrollen er så svær er der stor risiko for krydssubsidiering

Da det er op til kommunerne nærmere at tilrettelægge art og omfang af disse kontrolopgaver, er de som udgangspunkt ikke medtaget i oversigten over obligatoriske udgifter knyttet til modellen. Der er dog i oversigten indeholdt et forslag til en indsats og en beregning af udgifterne hertil, som en mulighed for kommunerne (benævnt "estimeret tilsyn" i oversigten)

Udregning af gebyrer/priser pr. klip vil i første omgang skulle ske skønsmæssigt ud fra kommunens vurdering af det forventede antal tilmeldte. Herefter vil priserne finde sit leje.

Det bemærkes, at kommuner kan ende med et tab, hvis der indrettes pladser med klippekortsystemer, og det viser sig, at ingen eller meget få ønsker at anvende dem.

For kommunerne vil en beslutning om øget indberetning indebære øgede administrative byrder, såfremt dette besluttet. Det bemærkes hertil, at kommunerne via disse indberetninger får et forbedret grundlag for deres generelle affaldstilsyn med virksomhederne.

For virksomhederne vil der være behov for på forhånd at have meldt sig til. Det skal kun ske forud for det første besøg, og det forudsættes at blive hurtigt og let. Via en teknisk løsning, kan dette evt. ske på stedet.

Virksomhederne skal, ligesom i dag, betale de samlede udgifter, jf. ovenfor, via gebyrerne.

Derudover vil der være behov for at betjene betalingsanlægget/klippekortsystemet. Alt efter de konkrete forhold på den enkelte plads, herunder især om både erhverv og private får adgang på samme plads og de fysiske rammer på den enkelte plads, vil der kunne opstå kø. Dette kan også være tilfældet ved indgangen, hvis der skal tages stilling til, om man er erhverv eller husholdning.

Hvis der vælges et system, hvor der alene kan afleveres begrænsede mængder affald på genbrugspladsen, vil virksomheder, der har større mængder erhvervsaffald, ikke kunne benytte genbrugspladsen, og de skal bruge andre ordninger.

Hvis der alene bliver en plads med adgang for erhverv pr. kommune/affaldsselskabsopland, kan der efter omstændighederne blive en del kørsel til pladsen.

For pladspersonalet vil der opstå nye kontrolelementer i forlængelse af den kontrol, der i forvejen foregår på pladsen. Herved kan der opstå flere konflikter imellem personale og brugere. Der vil tillige blive nye opgaver som følge af evt. nye dataindberetninger.

For borgerne vil der kunne opstå kontroller af, om der afleveres erhvervsaffald. Dette svarer dog til, at der i dag er virksomheder, der har fået fritagelse, hvorfor der også i dag er grundlag for blandt private at kontrollere, om der sker snyd. Derudover vil de særlige regler om klippekort for virksomhederne kunne skabe en mere besværlig afvikling af det enkelte besøg for de private, hvis der vælges en model, hvor både private og erhverv har adgang på samme plads.

Miljømæssige konsekvenser

Tilmeldeordningen som sådan vil give virksomhederne et frit valg imellem genbrugspladsen og andre løsninger. Hvordan virksomhederne vil reagere på dette er ikke til at sige, ligesom det er svært at vurdere de miljømæssige konsekvenser.

Virksomhedernes reaktion vil afhænge meget af, hvilket tilbud den kommende ordning vil være for den enkelte virksomhed målt op imod alternative muligheder. Det vil her betyde rigtigt meget, om der etableres årlige mængdebegrænsninger.

Hvis mængderne bliver begrænsede, vil virksomheder med større mængder skulle finde andre (private) løsninger. De kan bestå i opstilling af containere med afhentning eller andet tilsvarende tilbud. Det kan dog i visse situationer være vanskeligt at opstille containere i områder, hvor der ikke er

Kommentar [hen30]: Øger risikoen for kø ved indgang til genbrugspladserne og derved flere utilfredse kunder

meget plads. Det har f.eks. være tilfældet, når virksomhederne er beliggende i beboelsesejendomme i tæt bymæssig bebyggelse, men der findes private løsninger, der kan tage højde for dette (?)

Hvis mængderne ikke bliver begrænsede vil alle typer af virksomheder principielt kunne overveje tilbuddet. Her vil arter og mængder af affald i den enkelte virksomhed, sammenholdt med prisen for et klip set i forhold til prisen for alternative løsninger, formentlig blive afgørende for, om man vælger det ene eller det andet.

Men under alle omstændigheder vil virksomheden være forpligtet til håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og der vil ved siden af en klippekortmodel være forskellige tilbud om affaldsbehandling til forskellige typer af virksomheder med forskellige former for affald. Og uanset om virksomhederne vælger den ene eller den anden løsning, må det antages, at der i alle tilfælde blive tale om miljømæssigt forsvarlig affaldshåndtering på godkendte anlæg.

I den i kap. 6 omtalte undersøgelse af kommuner, der tidligere havde en tilmeldeordning, er kommunerne blevet spurgt, hvad virksomheder, der ikke var tilmeldt ordningen, gjorde med deres affald. Ingen af de adspurgte kommuner har peget på, at affald i stigende omfang blev henkastet i naturen.

Andre konsekvenser (ensartethed/konkurrencesituation, forureneren betaler mv.)

De evt. begrænsninger får stor betydning for konkurrencesituationen i mellem genbrugspladsen og private løsninger (vognmænd, indsamlingsvirksomheder, behandlingsanlæg mv.), se ovenfor kap. X om baggrunden for nogle af aktørernes ønske om begrænsning på årlige mængder.

Der vil være en god overensstemmelse med forureneren betaler princippet, da der betales i overensstemmelse med de afleverede mængder.

Fordele og ulemper

I det følgende listes fordele og ulemper op ved en klippekortmodel set i forhold til de to øvrige modeller for en tilmeldeordning. Der er altså ikke tale om fordele og ulemper imellem den eksisterende ordning og den nye, idet arbejdsgruppen efter kommissoriet ikke skal forholde sig til dette.

Fordele

- God sammenhæng imellem brugen og betalingen
- Der skal ikke investeres i dyre vægte
- Der skal ikke ske afvejning af affaldet
- Det vil kunne dokumenteres, hvad virksomhederne afleverer på genbrugspladsen, hvilket kan bruges af kommunen i det almindelige affaldstilsyn
- Mulighed for tillempet dataindberetning med henblik på at understøtte lige vilkår imellem genbrugsplads og private affaldsløsninger
- Ikke længere behov for brugerundersøgelser

Ulemper

- Behov for etablering af et betalingssystem på pladsen (betalingsanlæg eller lign.)
- Behov for kontrol af om betalingsreglerne overholdes (klippes der korrekt)
- Risiko for kødannelser på pladsen i tilknytning til indkørslen, betjening af betalingsanlæg mv.
- Hvis der kun etableres en plads med adgang for erhverv pr. kommune/affaldsselskabsopland, kan der blive langt til genbrugspladsen

Kommentar [hen31]: Det vil øge risikoen for henkastet affald i naturen når det bliver mere besværligt at anvende genbrugspladse

Kommentar [hen32]: Kun hvis det er med registrering

Vægtmodel

Kort karakteristik

Genbrugspladsen indrettes med vægte med henblik på, at virksomhederne betaler for den mængde (og evt. art) af affald, som afleveres på genbrugspladsen. Affaldet vejes og virksomheden betaler efter vægten.

Forudsætninger

En vægtmodel vil stille betydelige krav til pladsens indretning. Der vil være behov for plads til vægt og betalingssystem og plads til at kunne håndtere evt. ventetid ved spidsbelastning. Dette vil stille store krav til pladsens indretning, og det er dermed også en meget dyr løsning.

Det forudsættes derfor i denne model, at der alene bliver én genbrugsplads i kommunen/fællesskabsområdet, hvor erhverv får adgang. Af samme grund forudsættes det, at der som udgangspunkt alene er adgang for erhverv på disse pladser, dvs. der skal ikke både være erhvervsbrugere og private, idet der ellers vil være en vanskelig logistik på pladsen.

Endelig forudsættes det, at der vil blive adgang til at aflevere ubegrænsede årlige mængder, idet det ellers vil være ude af proportioner at etablere denne (meget dyre) løsning.

Tilmelding

Systemet vil indebære, at den enkelte virksomhed i tilknytning til det første besøg på pladsen tilmelder sig genbrugspladsen via en web-service, der administreres fra centralt hold. Den pågældende udstyres med en elektronisk identifikation, der kan bruges i forbindelse med vejningen og betalingen. Ved tilmeldingen skal virksomheden oplyse sit p-nummer (CVR).

Betaling

Som nævnt ovenfor under klippekortmodellen giver udgifterne til genbrugspladsen ikke grundlag for en prisinddeling på arter af affald.

Der opereres derfor alene med to forekomster af affald: Farligt affald og ikke farligt, idet begge dele forudsættes afvejet og afregnet efter vægten.

Den store udfordring i denne model er at få foretaget afvejningen, uden at der opstår kø og ventetid. Der vil være forskellige praktiske muligheder, men det bliver nødvendigt med flere ture på vægten: En ved ankomsten og en ved afgang. Af denne grund vil der formentlig være behov for to vægte på pladsen, hvis besøgene skal kunne afvikles uden for meget kø og ventetid i spidsbelastningsperioder.

Det forudsættes, at brugeren selv betjener vægt og betalingsanlæg.

Systemet vil herefter eksempelvis kunne indrettes på den måde, at brugeren ved ankomsten registrerer sig med den på forhånd uddelte elektroniske identifikation (brik, stregkode, plastikkort eller lign.) og kører på vægten for at blive indvejet (totalvægten).

Herefter afleveres affaldet i de respektive containere. Ved udkørslen køres på vægten på ny, og den totale mængde af det afleverede affald kendes. Herefter betaler brugeren via betalingsanlægget, enten direkte via dankort (som vi kender det ved P-anlæggene), eller der kan ske opkrævning efterfølgende. Der modtages under alle omstændigheder en kvittering for mængde/betaling, hvilket

kan bruges ved efterfølgende kontroller, og det vil være relevant for håndværkere og andre, hvor der efterfølgende kan være behov for afregning.

Gebyrberegning/-opkrævning

Prisen for de afleverede mængder fremkommer ved, at kommunen opgør udgifterne til ordningen og fordeler dem på brugerne. Der vil være tale om etableringsudgifter, løbende driftsudgifter herunder behandlingsudgifter, administrationsudgifter mv.

Etableringsudgifter kan evt. strækkes over en årrække for at holde priserne nede.

Herefter udregnes en pris pr. kg/ton for henholdsvis farligt affald og ikke farligt affald. Prisen vil variere fra kommune til kommune, idet udgifterne vil være forskellige pga. forskelligt serviceniveau, antal tilmeldte etc.

Der kan herefter ske betaling via dankort på stedet (som så skal være en del af anlægget på pladsen), eller registreringen kan medføre, at der på et senere tidspunkt sendes en faktura.

Begrænsninger

Der forudsættes i denne løsning alene begrænsninger på køretøjet (3500 kg + en lovlig trailer), og der vil være mængdebegrænsning på farligt affald svarende til dag.

Kontrol

Kontrollen vil svare til klippekortmodellen med den forskel, at der ikke vil være adgang for både erhverv og private på samme pladser. Det betyder, at det på alle andre pladser i kommunen tydeligt skal signaleres ved skiltning mv., at der ikke er adgang med erhvervsaffald, og der skal være en kort og præcis forklaring på dette begreb. Alle de brugere der herefter kommer ind på den "private" plads har truffet et valg, som kan danne grundlag for en senere stikprøvekontrol.

1) Kontrol af om private snyder erhvervsaffald ind

Kontrollen vil svare til klippekortmodellen, se herom ovenfor.

2) Kontrol af om der "snydes på vægten"

Kontrollen vil svare til klippekortmodellen, se herom ovenfor.

Dataindberetning

I denne model forudsættes der ikke at blive begrænsninger på de årlige mængder, og der kan etableres krav om dataindberetning fra genbrugspladsen for at ligestille vilkårene for genbrugspladsen med vilkårene private indsamlere og affaldsanlæg.

Da der ikke lægges op til at afregne efter arter af affald, vil der ikke umiddelbart være kendskab via betalingssystemet til, hvor store mængder af de forskellige affaldstyper (EAK koder) den enkelte virksomhed har afleveret.

Der kan derfor også i denne model etableres et tillempet dataindberetningssystem, der tager udgangspunkt i de oplysninger om afleverede mængder fra den enkelte virksomhed, som tilgår genbrugspladsen via de afregnede mængder.

Herefter kunne en dataindberetning bygges op på den måde, at genbrugspladsen (kommunen) indberetter affald, der kommer fra erhverv via vægtordningen ved årligt at summere de afvejede

mængder pr. virksomhed (p-nummer) op. Herefter kunne genbrugspladsen anvende EAK-kode 20 03 99 (Kommunalt indsamlet affald, ikke andet steds specificeret) til indberetningen.

For farligt affald skal der indberettes på lige vilkår med private aktører, der håndterer affald jf. bilag 5 i affaldsbekendtgørelsen, idet genbrugspladsen vil have nøje kendskab til dette affald, som der udstedes kvitteringer for.

Konsekvenser

Administrative/økonomiske konsekvenser

Konsekvenserne for statens vil svare til klippekortmodellen, se herom ovenfor.

Kommunerne vil have udgifter til etablering og drift af det nødvendige udstyr på pladsen. På dette område adskiller vægtmodellen sig markant fra klippekortmodellen.

Udgifter til etablering og drift fremgår af vedlagte regneark (bilag X).

Nøgletallene gengives her:

	På landsplan		Per Kommune	
	Etablering (mio kr.)	Drift (mio kr.)	Etablering (kr.)	Drift (kr.)
Vægtmodel	63,1	7,1	638.000	72.000

Ved beregninger er det forudsat, at der etableres en plads pr. kommune med to vægte på hver plads, og at der sker dankortbetaling på stedet.

Såfremt der kun etableres en vægt pr. plads, vil etableringsudgifterne blive væsentligt mindre (stort set halveret). Ligeledes kan udgifterne begrænses, såfremt der kun etableres erhvervsadgang til en genbrugsplads pr. affaldsselskabsopland.

Etableringsudgifterne vil kunne afskrives over en længere årrække på den enkelte genbrugsplads på samme måde, som man afskriver større investeringer på forbrændingsanlæg og deponeringsanlæg.

Hvad angår alle andre konsekvenser for kommunerne end etableringsudgifterne svarer vægtmodellen til klippekortmodellen. Der henvises til gennemgangen af disse konsekvenser (kontrol, gebyrberegning, bortfald af visse administrative opgaver mv.) under klippekortmodellen.

For virksomhederne vil der blive behov for at betjene vægte og betalingsanlæg. Alt efter de konkrete forhold, kan der opstå kødannelser, som kan blive en gene for virksomhederne.

Den væsentligste konsekvens vil derudover blive, at gebyret kan blive højt som følge af store etableringsudgifter.

Miljømæssige konsekvenser

Kommentar [hen33]: Meget dyre investeringer – især fordi der er risiko for at der ingen erhvervskunder kommer

Som nævnt ovenfor vil tilmeldeordningen som sådan give virksomhederne et frit valg imellem genbrugspladsen og andre løsninger. Hvordan virksomhederne vil reagere på dette er ikke til at sige, ligesom det er svært at vurdere de miljømæssige konsekvenser.

Virksomhedernes reaktion vil afhænge meget af, hvilket tilbud den kommende ordning vil være for den enkelte virksomhed målt op imod alternative muligheder.

I vægtmodellen forudsættes det, at der ikke bliver begrænsninger på de årlige mængder. Alle typer af virksomheder vil principielt kunne overveje tilbuddet. Her vil arter og mængder af affald i den enkelte virksomhed, sammenholdt med prisen for at aflevere affaldet på genbrugspladsen set i forhold til prisen for alternative løsninger, formentlig blive afgørende for, om man vælger det ene eller det andet.

Uanset om man vælger det ene eller det andet vil virksomheden være forpligtet til at håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og uanset om virksomhederne vælger den ene eller den anden løsning, må det antages, at der i alle tilfælde bliver tale om miljømæssigt forsvarlig affaldshåndtering på godkendte anlæg.

Som også nævnt ovenfor har ingen af de kommuner, der tidligere har haft tilmeldeordninger peget på, at affald i stigende omfang blev henkastet i naturen.

Andre konsekvenser (ensartethed/konkurrencesituation, forureneren betaler mv.)

Af hensyn til konkurrencesituationen imellem genbrugspladsen og private løsninger (vognmænd, indsamlingsvirksomheder, behandlingsanlæg mv.) kan der etableres krav om (tillempet) dataindberetning, jf. ovenfor.

Der vil være en god overensstemmelse med forureneren betaler princippet.

Fordele og ulemper

Fordele

- Denne ordning vil sikre en ret præcis sammenhæng imellem betalingen og mængde af affaldet, dvs. meget god overensstemmelse med forureneren betaler princippet
- Mulighed for tillempet dataindberetning med henblik på at understøtte lige vilkår imellem genbrugsplads og private affaldsløsninger
- Det vil kunne dokumenteres, hvad virksomheder afleverer på genbrugspladsen, hvilket kan bruges af kommunen i det almindelige affaldstilsyn
- Ikke længere behov for brugerundersøgelser

Ulemper

- Der vil være store udgifter til etablering og drift af vægte
- Der vil være udgifter til betalingsanlæg mv.
- Vejningerne gør afviklingen af det enkelte besøg besværlig, hvilket giver betydelig risiko for kødannelser
- Når der kun vil være en plads med adgang for erhverv pr. kommune/opland, kan der blive en del transport for den enkelte virksomhed

Abonnementsmodel

Kort karakteristik

Kernen i modellen er, at virksomhederne tilmelder sig for et år ad gangen. Der betales et årsgebyr, der differentieres efter en fordelingsnøgle i affaldsbekendtgørelsen, som afspejler den forventede brug. Der betales ikke i tilknytning til det enkelte besøg.

Forudsætninger

Det forudsættes, at der er adgang for både erhverv og husholdninger på samme pladser, og kommunerne forpligtes til at etablere adgang på mindst en plads (som i dag).

Tilmelding

Systemet vil indebære, at den enkelte virksomhed melder sig til på forhånd evt. inden et bestemt tidspunkt forud for kalenderårets begyndelse. Tilmeldingen sker til en statslig webportal.

Virksomheden er tilmeldt for et år ad gangen. Systemet kan udbygges således, at virksomhederne kan melde sig til (for et år) ved fremmøde på pladsen.

Efter tilmeldingen udstyres virksomheden med en dokumentation for tilmeldingen, der kan fremvises på pladsen (klistermærke, kort mv.), samt information om ordningen.

Ved tilmeldingen oplyses p-nummer (CVR).

Begrænsninger

I denne model forudsættes det, at der gælder samme begrænsninger på køretøj/trailer, som der gælder i dag, dog med en yderligere begrænsning på trucks.

Der etableres som udgangspunkt ikke årlige begrænsninger, idet denne model sigter efter at være administrativt enkel, og begrænsninger lægger op til kontrol.

Modellen kan dog udbygges med mulighed for, at kommunerne efter en konkret vurdering kan etablere begrænsninger i form af et maksimalt antal ture for bestemte virksomheder - eller typer af virksomheder - såfremt der konkret viser sig behov for det. I givet fald vil der også kunne blive behov for kontrol af, om begrænsningerne overholdes.

Betaling

Der betales et årligt gebyr. Gebyret differentieres efter en fordelingsnøgle, som vi kender det i dag i affaldsbekendtgørelsens § 61, stk. 4. Der kan opereres med den eksisterende eller evt. en mere retfærdig, hvis det lader sig gøre at justere den eksisterende.

Priser/opkrævning

Årsgebyret vil fremkomme ved, at kommunen opgør de samlede udgifter til genbrugspladsen (etablering, drift, administration) og fordeler dem på henholdsvis husholdning og erhverv. Erhvervsdelen skal dækkes via årsgebyret fra de tilmeldte virksomheder. Det betyder, at der i denne model vil være behov for brugerundersøgelser.

Der vil blive sendt faktura ud en gang årligt (evt. forud).

Kontrol

Kommentar [hen34]: Fordel hvis fordelingsnøglen kan fastsættes lokalt i kommunerne – dermed kan de stemme overens med brug i netop det område. Tage hensyn til de demografiske forskelle.

Kommentar [hen35]: Lad det være op til de enkelte kommuner at fastsætte begrænsninger, der er tilpasset genbrugspladsen fx af hensyn til kapacitetsplanlægning

Kommentar [hen36]: Det vil være en fordel med lokalt fastsatte fordelingsnøgler.

Der vil i denne model alene være behov for at kontrollere, om der kommer erhvervsaffald ind på genbrugspladserne fra ikke tilmeldte virksomheder, idet der ikke vil være særlige betalingsregler (som i de to øvrige modeller) at kontrollere.

For så vidt angår kontrollen af, om ikke tilmeldte virksomheder afleverer erhvervsaffald "forklædt som husholdningsaffald", vil der også i denne model være behov for, at hvert besøg indledes med, at brugeren træffer et klart valg af, om der er tale om "husholdning" eller "erhverv". Herefter kan der på stikprøvebasis ske en kontrol af, om der sker overtrædelse af en regel om, at ikke tilmeldte virksomheder ikke må aflevere erhvervsaffald.

Der henvises i det hele til gennemgangen af ovenfor under klippekortmodellen (i afsnittet: 1) *Kontrol af, om der er sket tilmelding*).

Dataindberetning

I denne model forudsættes der som udgangspunkt ikke at blive begrænsninger på de årlige mængder. Der vil kunne være et ønske om dataindberetning fra genbrugspladsen for at ligestille vilkårene for genbrugspladsen med vilkårene private indsamlere og affaldsanlæg. Der er dog ikke mulighed for at etablere et tillempet dataindberetningssystem i tilknytning til denne model, idet betalingssystemet ikke giver oplysning om, hvilke arter og mængder af affald, der afleveres af den enkelte virksomhed. Et krav om dataindberetning vil derfor indebære, at der skal foretages en registrering af afleverede arter og mængder af affald fra den enkelte virksomhed på p-nummer niveau, hvilket vil være vanskeligt.

Konsekvenser

Administrative/økonomiske konsekvenser

Staten vil have samme udgifter til tilmeldingsportal, som nævnt ovenfor klippekortmodellen. Der vil herudover kunne blive tale udfordringer ved at etablere en nye og mere retfærdig fordelingsnøgle.

De økonomiske konsekvenser for kommunerne fremgår af vedlagte regneark (bilag x). Nøgletallene gengives i denne tabel:

	På landsplan		Per Kommune	
	Etablering (mio kr.)	Drift (mio kr.)	Etablering (kr.)	Drift (kr.)
Abonnement	2,9	5,5	23.800	56.122

Ved beregningerne er det forudsat, at der etableres en plads pr. kommune med adgang for erhverv, og at der sker opkrævning ved udsendelse af faktura.

Hvad angår alle andre konsekvenser for kommunerne end etableringsudgifterne svarer vægtmodellen til klippekortmodellen. Der henvises til gennemgangen af disse konsekvenser (kontrol, gebyrberegning, bortfald af visse administrative opgaver mv.) under klippekortmodellen.

De bemærkes, at såfremt der etableres et krav om dataindberetning i denne model, vil de økonomiske konsekvenser for kommunerne blive væsentligt forøget.

For virksomhederne vil denne model indebære lavere udgifter for kommunerne, hvilket vil bidrage til at holde gebyrerne nede. Derudover vil modellen give en let adgang til at bruge pladsen uden afvejelser, klip eller lign. der vil dog også i denne model kunne opstå kø ved indgangen, når der skal tages stilling til om man kommer som husholdning eller erhverv.

Miljømæssige konsekvenser

Der henvises til omtalen af de miljømæssige konsekvenser vedr. vægtmodellen.

Andre konsekvenser (ensartethed, konkurrence, forureneren betaler mv.)

Når der ikke etableres begrænsning af årlige mængder og ikke indføres dataindberetning vil konkurrencesituationen imellem genbrugspladsen og de private løsninger være uforandret.

Fordelingsnøglen, som vi kender den i dag, har formentlig været mindre godt stemmende med forureneren betaler princippet, idet der har været mange, der afleverer meget affald for begrænset betaling, og mange der betaler meget for at aflevere lidt affald.

Fordele og ulemper

Fordele

- Modellen vil ikke kræve nyinvesteringer, og er i det hele taget en billig model, der vil bidrage til at holde gebyrerne nede
- Enkel i administration og indretning på pladsen
- Enkel afvikling af besøget
- Ikke behov for kontrol af om betalingsreglerne i tilknytning til det enkelte besøg overholdes

Ulemper

- Ikke god overensstemmelse imellem afleverede mængder og betaling på genbrugspladsen som ønsket af forligskredsen
- Mindre god overensstemmelse med forureneren betaler princippet
- Ikke mulighed for tillempt dataindberetning med henblik på at understøtte lige vilkår imellem genbrugsplads og private affaldsløsninger
- Det vil kunne ikke kunne dokumenteres, hvad der afleveres på genbrugspladsen, hvilket kan bruges af kommunen i det almindelige affaldstilsyn
- Risiko for kødannelse på pladsen i tilknytning til indkørslen (tage en "brik": Husholdning eller erhverv)
- Fortsat behov for brugerundersøgelser

10. Aktørernes forslag og anbefalinger

Indledning

Som omtalt i kap. X er aktørerne ikke enige om at pege på én model. Det punkt, der især har skilt aktørerne ad, har været spørgsmålet om begrænsninger på de årlige mængder affald, som virksomhederne må bringe til genbrugspladsen. Som det fremgår ovenfor mener KL, RenoSam og den offentlige del af Affald Danmark samt Håndværksrådet, som udgangspunkt, at der ikke er behov for årlige mængdegrænser, idet det i vid udstrækning regulerer sig selv, mens Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, Dansk transport og Logistik samt den private del af Affald Danmark ønsker en begrænsning på årlige mængder (1-2, højst 2-4 tons årligt).

Det er især denne grundlæggende uenighed, der får aktørerne til at pege på forskellige modeller.

Forslag fra KL, RenoSam og den offentlige del af Affald danmark

Udgangspunktet for disse aktører er, at der næppe kommer det store antal tilmeldte virksomheder i den fremtidige ordning, hvorfor det vil være dårligt stemmende med et proportionalitetshensyn at etablere en dyr og administrativt kompliceret model. Hovedfokus for disse aktører er at bevare genbrugspladsen som en velfungerende ordning for 2,6 mio. private husstande.

Dette tilsiger efter disse aktørers opfattelse, at der ikke sættes mængdegrænser, idet dette vil fordrer en vanskelig kontrol. Af samme grund ønskes heller ikke betalingssystemer, der fordrer vægte, betalingsanlæg mv. på pladsen, der vil være dyrt i etablering, kræve kontrol og administration samt kunne skabe problemer med afviklingen af besøgene på genbrugspladserne.

På denne baggrund foreslår disse aktører en **abonnementsmodel**, der nærmere indrettes således:

Begrænsninger

1) Der ønskes som udgangspunkt ingen årlige begrænsninger, men kommunerne gives mulighed for konkret at beslutte en begrænsning (max. antal ture til visse virksomheder eller typer af virksomheder). Sigtelinjen er, at der fortsat kan komme affald til genbrugspladsen nogenlunde som i dag, dvs. ca 5% af erhvervsaffaldet (i 2010 var der tale om 550.000 tons).

2) Begrænsning pr. besøg via køretøj som i dag + forbud imod trucks

3) Adgang over kommunegrænserne

Disse aktører ønsker derudover, at det fremover bliver muligt at aflevere affald over kommunegrænserne, og det anbefales, at der igangsættes den nødvendige proces med henblik på at etablere den nødvendige lovhjemmel.

Tilmelding

Der peges på en central **tilmeldeportal**.

Betaling

Virksomhederne tilmelder sig for et år ad gangen. Der betales et årsgebyr, der differentieres efter en fordelingsnøgle i affaldsbekendtgørelsen, som afspejler den forventede brug. Der anvendes enten den eksisterende **fordelingsnøgle** eller en ændret, der i højere grad afspejler de faktiske forhold.

Kontrol

Disse aktører mener som udgangspunkt ikke, at det er muligt at kontrollere, om der kommer affald ind på pladsen fra virksomheder, der ikke er tilmeldt. Men for at give kommunerne de bedste muligheder for en hurtig og effektiv reaktion, hvis der bliver konstateret snyd, ønsker aktørerne adgang til at kommunerne kan give administrative bøder. Disse aktører foreslår derfor, at der igangsættes en proces med henblik på at skabe hjemmel til dette.

Dataindberetning

Disse aktører mener ikke, at der er behov for at pålægge genbrugspladserne at indberette affaldsdata på lige fod med private aktører (affaldsindsamlere, affaldsanlæg mv.).

Kommentar [hen37]: Ønsker helst en rådighedsordning, men hvis det skal være en tilmeldningsordning foretrækkes en abonnementsmodel.

Kommentar [hen38]: Det er afgørende, at de vanskeligheder, der f.eks. har været med regulativedatabasen ikke gentager sig. Spørgsmålet er, om Miljøstyrelsen vil have tid nok, til at få iværksat en tilmeldeportal?? Den skal kunne håndtere 98 forskellige gebyrssystemer.

Kommentar [hen39]: Det bør fremmes, at der i stedet vedtages en ændret fordelingsnøgle, der rent faktisk afspejler de faktiske forhold i den enkelte kommune. Det bør ligeledes være op til den enkelte kommune, at fastsætte hvor mange gebyrstørrelser, der skal være. Alternativt til frit valg for kommunerne, bør virksomhederne stadig inddeles i øvrige virksomheder og håndværkere / anlægsgartnere. Dermed vil fordelingen blive mere retfærdig.

Forslag fra Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Byggeri, Dansk Transport og logistik samt den private del af Affald Danmark

Disse aktører tager udgangspunkt i, at det ved den politiske aftale om genbrugspladserne i 2007 blev forudsat, at genbrugspladserne skulle tage imod affald fra virksomhederne, der i art og mængde svarer til en husholdning. Med den eksisterende genbrugspladsmodel er dette efter disse aktørers opfattelse ikke blevet indfriet, navnlig fordi der på genbrugspladsen kan afleveres i princippet ubegrænsede mængder erhvervsaffald til en fast betaling, og begrænsningen på køretøjets størrelse har ikke været den regulator, man havde forestillet sig.

For disse aktører er herved skabt en ulige konkurrencesituation imellem genbrugspladsen og de private løsninger (affaldsindsamlere, affaldsanlæg mv.), idet genbrugspladsen ikke er underlagt samme krav om dataindberetning, som de private, og fordi genbrugspladserne kan modtage i affald, hvor brugeren reelt ikke betaler for håndteringen.

Det er derfor afgørende for disse aktører, at der enten sættes en årlig mængdebegrænsning, der sikrer, at den enkelte ikke virksomhed ikke afleverer mere affald, end det der nogenlunde svarer til en husholdning. I ton angives det som 1-2, højst 4 tons.

Såfremt denne forudsætning opfyldes går disse aktører ind for en klippekortmodel efter de nærmere retningslinjer nedenfor. Såfremt der ikke etableres årlige grænser svarende hertil, vil disse aktører pege på en vægtmodel med præcis afregning af afleverede mængder og dataindberetning.

Disse aktørers forslag om en klippekortmodel med årlige begrænsninger skal ses som en pragmatisk løsning, hvor man kan strække sig til at gå bort fra den meget dyre vægtmodel.

I givet fald skal **klippekortmodellen** nærmere tilrettelægges efter disse retningslinjer:

Begrænsninger

- 1) Begrænsede årlige mængder, sigtelinjen er mængder som en (evt. stor eller meget stor) husholdning svarende til 1-2 tons årligt, højst op til 4 tons årligt.
- 2) Begrænsninger på køretøjer som i dag (max. 3500 kg + lovlig trailer) evt. forbud imod trucks
- 3) Ingen adgang over kommunegrænser (som idag)

Tilmelding

Der peges på en central tilmeldeportal.

Betaling

Ved tilmeldingen betales evt. (et lavt) grundgebyr og virksomhederne får adgang til et årligt antal klip. Der ønskes differentiering af prisen (stort, lille, mellem klip).

Kontrol

Disse aktører mener, at kontrollen er afgørende, for at der ikke kommer affald til genbrugspladsen, som der ikke betales for. Disse aktører peger på, at der skal udføres stikprøvekontrol både af, om der kommer affald fra virksomheder, som ikke er tilmeldte, og det skal kontrolleres, at betalingsreglerne overholdes.

Disse aktører ønsker også en proces igangsat med henblik på, at kommunerne får mulighed for at give administrative bøder.

Kommentar [hen40]: Det må erindres, at det stadig er en kommunal opgave, at håndtere alt affald i kommunen, med undtagelse af genanvendeligt erhvervsaffald. Det er således kun den genanvendelige del af erhvervsaffaldet, der er liberaliseret. Den resterende del, er stadig omfattet af kommunale ordninger. Det synes derfor uholdbart, at fremhæve en ulige konkurrence mellem private aktører og genbrugspladserne.

Yderligere har alle virksomheder jo netop betalt for at anvende genbrugspladserne, idet der er tale om en rådighedsordning, hvor alle som hovedregel betaler. At betalingen så måske ikke har været tilstrækkelig differentieret, skyldes måske ikke ordningen som sådan, men at der fra lovgivers side, er valgt for få gebyrsatser. Ved at der bliver tale om en tilmeldeordning, vil der fremover være lagt højere incitament for at snyde, således at brugerne reelt ikke betaler for affaldshåndteringen. Hvis virksomhederne finder en god fidus til at aflevere affald på genbrugsstationerne, uden betaling, vil de vel ikke indgå aftale med en privat transportør om affaldshåndtering. Det kan derfor tænkes, at der opstår den uheldige situation, at der ikke kommer flere kunder til de private affaldsaktører, men i stedet flere gratis til genbrugspladserne.

Kommentar [hen41]: Det må kraftigt anbefales, at der ikke indsættes en mængdegrænse for, hvor meget affald virksomhederne må aflevere. Det vil kræve alt for meget administration, i forhold til den mængde affald, der må forventes.

Kommentar [hen42]: I forbindelse med kontrol, synes det ikke muligt i større kommuner som fx Aarhus og København, at have helt så meget styr på, hvor mange gange den samme person f.eks. kommer med et køkken eller andet affald, når vedkommende kommer i en privat bil. Dagligt er der mange besøgende på den enkelte plads og når vedkommende har flere forskellige pladser, at vælge i mellem, vil opgaven næsten være umulig.

Desuden mangler der svar på, om kommunens tilsynsmedarbejder, der efter Miljøstyrelsen, skal håndhæve overtrædelsen, skal gebyrfinansieres eller skattefinansieres??

Dataindberetning

For disse aktører er spørgsmålet om dataindberetning afgørende. Det skal derfor pålægges genbrugspladserne at indberette til affaldsdatasystemet. Det kan ud fra en pragmatisk tilgang accepteres, at indberetningen sker i den tillempede form.

Forslag fra Håndværksrådet

Håndværksrådet foreslår en model uden årlige begrænsninger, og denne aktør sigter også efter, at der fortsat kan komme affald til genbrugspladsen nogenlunde som i dag.

For håndværksrådet er det derudover meget afgørende, at der etableres adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne.

Det er ikke afgørende for håndværksrådet, om der bliver tale om en abonnementsmodel uden begrænsninger eller en klippekortmodel med et ubegrænset (eller meget højt) antal årlige klip.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Det er vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet. Det er også vigtigt, at der er adgang til genbrugspladsen over kommunegrænserne, og at der er adgang til affaldsdatasystemet.

Bemærkninger fra den kommunale del af affald danmark til Miljøstyrelsens 3. udkast til Rapport fra arbejdsgruppen om genbrugspladser

Generelle bemærkninger

Det bør nævnes allerede i indledningen, hvor arbejdsgruppen er nået til enighed og hvor der ikke har opnået enighed. Derfor fremsendes et nyt forslag til sammenfatning fra de kommunale parter. Herfra fremsendes også i fællesskab en række uafklarede spørgsmål.

Det bør endvidere fremgå af indledningen, hvordan rapporten er bygget op og herunder nævnes at substantielle beskrivelser af de drøftede modellers administrative, økonomiske, miljømæssige m.v. konsekvenser fremgår af bilag til rapporten (hvis der holdes fast i denne form for rapportstruktur, se bemærkninger vedrørende beskrivelse af konsekvenser nedenfor).

Manglende substans og stillingtagen i rapporten

Overordnet bærer beskrivelsen af hovedproblemstillinger og modeller meget præg af at være beskrivelser af forskellige mulige løsninger, uden at det diskuteres, hvorvidt løsningerne overhovedet er hensigtsmæssige eller praktikable. Der mangler en beskrivelse af principper for en kommende tilvalgsordning, der kan være styrende for valget af løsninger, og som forligskredsen vil kunne holde modelbeskrivelserne op imod.

Rapporten tager ikke stilling til det videre forløb op til den ønskede ikrafttræden af en ny genbrugspladsordning pr. 1. januar 2012. Det bør beskrives, hvilket tidsmæssige behov der vil være fx for at indføre et centralt tilmeldesystem eller decentrale tilmeldesystemer i kommunerne, for at prissætte erhvervs fremtidige aflevering af affald på genbrugspladserne eller for at etablere de nødvendige installationer på pladserne afhængigt af den valgte model. Endvidere bør det tidsmæssige problem beskrives vedrørende den kommunale budgetlægning samt beregning og vedtagelse af gebyrer, i en situation, hvor antal og typer af virksomheder, der vil benytte genbrugspladserne i 2012 ikke er kendte.

Rapportens bilag – behandling af modellernes konsekvenser

Det er et problem, at udkastet ikke er vedlagt samtlige bilag, der henvises til i teksten. Vi kender således ikke de endelige versioner af bilagene.

Det er uklart, hvilken status notaterne (bilagene) skal have. På den ene side omtales de som værende alene Miljøstyrelsens notater indeholdende udelukkende Miljøstyrelsens vurderinger (se side 5). På den anden side henvises til dem som indeholdende arbejdsgruppens behandling og beskrivelse af hovedproblemstillingen.

ger og de tilhørende konsekvensområder (se side 11 indledningsvis, side 13 vedr. beskrivelsen af betalingsmodeller, side 14 vedr. beskrivelsen af kontrol).

Vi betragter bilagene som værende Miljøstyrelsens, da vi ikke har haft tid og lejlighed til at kommentere dem i denne ombæring.

Konsekvenserne af en tilvalgsordning

Den korte redegørelse af hovedindholdet i Miljøstyrelsens notater (side 11-16) kommer slet ikke ind på konsekvenserne af de forskellige modeller, særligt de administrative/ressourcemæssige, økonomiske og miljømæssige konsekvenser. Det er afgørende, at forligskredsen i selve rapporten bliver præsenteret for en beskrivelse, der gengiver parternes syn på konsekvenserne, således at forligskredsen kan danne sig et indtryk af, hvorvidt de forskellige modeller lever op til kriterierne for en "smidig, administrerbar og holdbar" tilmeldeordning. Konsekvenserne af modellerne, de økonomiske beregninger m.m. kan ikke udelukkende afhandles i bilag.

Konkrete bemærkninger til teksten

Side 8, Undersøgelse af udenlandske erfaringer:

- Vi beder om, at sætningen i første afsnit præciseres til (jf. undersøgelsesrapportens konklusion): "Undersøgelsen viser, at det i vid udstrækning er overladt til de lokale kommuner... i samtlige lande kommunerne bestemmer suverænt, om virksomheder kan benytte genbrugspladser og på hvilke betingelser. Det giver mulighed for selvstændige løsninger, som passer til lokalområdet. Der er således ikke nationale bestemmelser ..."

Side 8-9, Undersøgelse af kommunale erfaringer med tilmeldeordninger:

Sammenfatningen af undersøgelsen er meget sparsom. Vi beder om at det følgende bliver tilføjet (jf. "Gode råd" i undersøgelsesrapporten):

- Det fremgår af undersøgelsen, at kommunerne har valgt forskellige tilmel-demodeller rundt om i landet, netop fordi demografien i kommunerne er meget forskellig.
- Respondenterne i undersøgelsen påpegede, at det er uacceptabelt for virksomhederne ikke at kende prisen for en tilmeldeordning ved tilmelding eller benyttelsen af genbrugspladsen.
- Erfaringerne i kommunerne viser, at det ikke har været muligt at opnå fuld retfærdighed ved betalingen, samt at problemet med snyd næppe kan undgås ved en tilmeldeordning.
- Respondenter nævnte, at sorteringen på genbrugspladsen nogle gange er bedre, end hvis en virksomhed kun har en enkelt container til blandet brændbart affald. Virksomheden vil da ofte ikke kildesortere sit affald, men blande det sammen i den ene container.

Side 9, Undersøgelse af kommunale erfaringer med genbrugspladser efter 1. januar 2010:

- Vi beder om at det præciseres i tredje afsnit fra neden, at mængderne relaterer sig til den hidtidige rådighedsmodel. Der foreslås således følgende tilføjelser: "Alt i alt bliver der afleveret ... om året under den hidtidige rådighedsmodel. ..., at mængden af erhvervsaffald ... ligger hidtil har ligget omkring 5 % af den samlede ..."

Side 11, øverst:

- Vi beder om, at følgende sætning tilføjes i det afsnit der slutter øverst på side 11: "... håndtering af en beskeden affaldsmængde på under de 5 % af den samlede erhvervsaffaldsmængde, som hidtil er blevet afleveret på landets genbrugspladser."

Side 14, nederste afsnit, Kontrol:

- Vi beder om at, det tilføjes: "... kontrollen er væsentlig, men også vanskelig og ressourcekrævende, ..."
- Følgende tekst fra 2. udkast af rapporten (side 16) er udgået i 3. udkast, men bør opretholdes: "Arbejdsgruppen er enig om, at det, uanset valget af model, vil være ude af proportioner at etablere en systematisk kontrol af hvert enkelt besøg på genbrugspladsen. Arbejdsgruppen har i den forbindelse givet udtryk for, at der ønskes adgang til administrative bøder i tilfælde af snyd med henblik på en hurtig, effektiv og mærkbar reaktion overfor virksomhederne. Der er ikke i dag hjemmel til at indføre administrative bøder i disse sager."

Side 17, Dataindberetning:

Hvilken model for et tillempet dataindberetningssystem er der tale om? Det er fortsat vores holdning, at der ikke skal indføres krav om indberetning til affaldsdatasystem for genbrugspladser. Dette ville være en uproportional stor administrativ byrde for kommunerne (registrering og kontrol af de enkelte erhvervs-mængder). Genbrugspladser kan i den henseende ikke sammenlignes med de private modtageanlæg, der i forvejen registrerer de relevante data i forbindelse med deres fakturering m.v.

Side 18, Fordele ved modellen (vægtmodel):

- Der bør ikke stå "Øvrige fordele som ved klippekortmodel", idet der ved klippekortmodellens fordele fremhæves "Moderate etableringsomkostninger".

Side 18, Tilmelding (abonnementsmodel):

- Det bør fremgå, at tilmelding er nødvendig og ikke blot "mest naturligt".

Side 19, Betaling (abonnementsmodel):

Det bør fremgå, at der fortsat vil være behov for at differentiere betalingen ved hjælp af en fordelingsnøgle, men at affaldsbekendtgørelsens nuværende fordelingsnøgle har vist sig ikke at være retvisende/retfærdig.

- Det foreslås derfor at tilføje følgende i forlængelse af betalingsafsnittet: "Der vil være behov for at udarbejde en nuanceret fordelingsnøgle, som kan sikre en rimelig fordeling af de forskellige erhvervs belastning af genbrugspladsen. Således vil også abonnementsmodellen ud fra en proportionalitetsbetragtning kunne sikre "kostægte priser" for erhvervs benyttelse af genbrugspladsen."

Side 20:

Vi beder om, at der efter første afsnit indsættes følgende to afsnit:

"De kommunale parter er af den opfattelse, at genbrugspladser reelt ikke udgør nogen konkurrence for de private affaldsindsamlere, i betragtning af at de afle-

verede mængder erhvervsaffald på genbrugspladser på landsplan hidtil kun har udgjort omkring 5 % af den samlede produktion af erhvervsaffald og efter indførelse af en tilvalgsmodel må forventes at falde på under 5 %. De kommunale parter mener i stedet, at det bør vægtes højt, at genbrugspladser udgør en god service og en miljømæssigt effektiv affaldsløsning for mindre virksomheder, der ikke har mulighed for kildesortering ved deres ejendom eller affaldets oprindelsessted i øvrigt.

De kommunale parter afviser desuden et krav om dataindberetning for genbrugspladser, idet dette ville være en uproportional stor administrativ byrde for kommunerne, da dette ville betyde en registrering og kontrol af de enkelte afleveringer af erhvervsaffald, som skulle holdes adskilt fra husholdningernes affald. Hvad angår dataindberetning, kan genbrugspladser efter de kommunale parter opfattelse ikke sammenlignes med de private modtageanlæg, der i forvejen registrerer de relevante data i forbindelse med deres fakturering m.v."

Side 23, Kontrol med ikke-tilmeldte virksomheder:

- Der foreslås tilføjet i sidste sætning: "Kontrollen er vanskelig og ressourcerekrævende, og der må fortsat forventes ..."